

rek

no olasz

ták Ciano gróft
nyve

minisztere tájékoztatta a
viselőjét a német birodal-
ancellárjával, valamint a
terrel folytatott megbeszélés
és Ausztria külügy-
megelégedésüknek adottak
és a német kormányok
felett, amely szerint a
határozó kérdéseket a ba-
dés szellemében fogják
természetesen a három
1936. évi római kiege-
ndelkezéseit.

tték abban, hogy elis-
kormány és az osztrák
széles egyenjogúságr-
pártjának jogszerű vol-
yonlóság megfelel az
ág elemi elveinek.

ek megvalósítása céljából
ben maradt. A magyar
amint az osztrák szövet-
e az olasz külügyminisz-
táryaikkal azt az elha-
ticipiai olasz császárságot

tekintetbe fogja venni
rák kormányoknak azt
gy közgazdaságukkal
sági kihasználásában
vegyenek.

ült kérdéseket és a ho-
gyezkönyvbe foglalták.
khatározta, hogy legkö-
ket közösen megállapí-
sten tartják."

8. (Rador.) Az egész
súlyozza, hogy az olasz
ak elismerése egyáltalán
y Ausztria kilép a Nép-
ria csupán azt szorgal-
fi intézmény alapszabá-

detnek

éreg-

n

m Mária

éregkeverők áldozatául
zó tanu, aki elmondotta,
vele, hogy valami bizto-
halála esetén 15 ezer lej
fizetnek ki. A lány el-
15 ezer lejt felvették a
e, de anyját egy régi
es vele csak öt nappal
a halálát. A tanu két-
st követel.

son többek között Sum-
a ki a törvényszék, aki
akaritonője, Warkovsky
hirtelen rosszul lett és
mutatkoztak rajta. Er-
de azok nem szállított-
Rațiu orvos mérgezését
közben a hatósági köz-
találta a takaritonő-
n. A tanu megjegyzi,
férbettel többször beszél-
ben panaszkodott neki,
megkínálja őt Bittenbin-
árával, mindannyiszor
teg különös magvakat
ásán és megállapította,
betegséget, illetve nyolc
s. Összesen nyolcszáz-
követelnek a hozzátarto-
k kihallgatása után a
re halasztotta az ítélet

rv- és Lapkiadó R. T.
ada Baron L. Pop 10.
szám: 8-61.

ZURAT

Dr. Ramassetter Róbert

Taxa postala
plátite in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági zsi-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

BUDAPEST

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmendetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Buceuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobaleșcu 52.
Wasárnap, 1936. november 15.
5697. EV. XIX. EV.
CHESVAN 30 262. SZAM

Madrid

Louis Fisher, a The Nation newyorki világ-
lap Spanyolországba kiküldött tudósítója,
rövidkivül érdekes cikkben számol be az ost-
rom alatt álló madridi polgárság hangulatá-
ról.

A közvetlenül az ostrom megindulása előtt
írott cikkből a következő érdekes részletet
két közöljük:

„A napok rendszerint bombatámadásokkal
és a közbécső szünetekkel telnek el. Tegnap
a Calle Nunciön egy bomba öt asszonyt ölt
meg, akik éppen tejtér álltak sorban. Más-
helyen a bomba a kövezetre esett és ott há-
rem collny mély nyomot hagyott hátra. A
ház lépcsőjén halott asszonyt ült, kéthónapos,
szintén halott gyermekével. Egy hatvanéves
asszony így kiáltott fel: „Ezek nevezik
magukat keresztényeknek!”

Madridban, pártállásra való tekintet nél-
kül, mindenki gyűlölettel beszél a felkelőkről.
„Es mégse fognak legyőzni minket” — han-
goztatják.

Bizonyos, hogy a Madrid elleni légitámadá-
soknak nincsenek és nem is lehetnek katonai
céljaik. A kormány akkor sem fogja feladni
a harcot, ha a fővárost fel kellene adnia.
Normális időkben a tiltakozás vihara zugna
fel, ha a világ tudomásul venné, hogy Spa-
nyolország fővárosát német és olasz pilóták
árasztják el bombákkal és ölik meg gép-
fegyverekkel a harcokban részt nem vevő,
békés lakosságot. Sajnos azonban a világ ma
nem normális.

Az utolsó hét folyamán a kormány-pülök
az ellenség összes repülőtereit bombákkal
szórták tele és súlyos károkat okoztak a fel-
kelőknek. Ugyanakkor ők maguk semmi
vesztést nem szenvedtek. Talán ez vadi-
totta meg a fasiztákat annyira, hogy most
tisztán bosszúvágyból és minden emberi ér-
zés kikapcsolásával Madridot is bombázzák.

Ezek a brutálisok azonban nem döntik el
a háborút. Ezt a haretérén vívják meg. A
madridi fronton az erők ma kiegyensúlyozot-
tabbak, mint voltak nyolc nappal ezelőtt. A
kormánycsapatok morálja és fegyelme észre-
véhetően javult azóta, amióta megérkeztek a
politikai megbízottak.

Az új vezérkarri tiszték jobb teljesítményel,
akik a harc területét többre bocsátják a had-
ügyminisztérium irodájánál, továbbá a tan-
kok megjelölésével is hozzájárultak a kormány-
csapatok moráljának emeléséhez.

A kormány a maga részéről szintén idegen
légiókat szándékozik a harcra dobni. Törül-
belül három-ezer európaiól van szó, akik a
kormányal szimpatizálnak, de akiknek so-
raiban nincsenek oroszok. E csapatok fel-
vezetésére angol és amerikai önkéntesekkel
is kiegészítik. Ugyanazok az ezredek am-
lyek répbennegy nappal ezelőtt meg a bomba-
vető repülőgépek pusztá látásától is futás-
nak eredtek, ma előírászerűen vonulnak ki
és vezényszóra fekszenek le, vagy kelnek
fel.

Allam az államban?

A Romania Nouaban Ion Costea licumi
tanár válaszol egyik legutóbbi számunkban
megjelent cikkünkre, melyben az Anghelescu
licumból a szombati íráskönyvszer miatt ki-
lépett huszonkét zsidó diák esetével foglal-
koztunk.

A huszonkét diák esetében azt az álláspont-
unkat szögeztük le, hogy nem szabad lelki-
ismereti kényszerrel alkalmazni olyan hithű és
a szombat hagyományában nevelkedett zsidó
gyermekkel szemben, akik az iskola tör-
vényes keretében törvényes módon és provo-
kálónak egyáltalában nem nevezhető maga-
tartással a szombati írás alól felmentést
kértnek.

Semmire sem számítottunk arra, hogy
ez a fenti egészen természetes és magától ér-
tetődő álláspontunk a Romania Noua részé-
ről polemikus anyag tárgyat képezhet. Nem
kivántunk semmi egyebet, minthogy a zsidó
gyermek megtarthassák a szombatot, ha
lelkismeretük ezt így diktálja, annál is in-
kább, mert erre a romániai iskolák eddig
mindenütt meg is adták a lehetőséget.

Bármennyire is urbanus hangokat üt meg
Ion Costea és bármennyire is igyekszik min-
den ellenséges melléklőzést kiküszöbölni cik-
kéből, nem érthetünk vele egyet és főképben
nem értjük meg, hogy miért jelenti ez a ml

A német kormány felmondta a versaillesi szerződés utolsó kötelezettségeit is

**A birodalmi kormány jegyzékben közölte a kormányokkal, hogy
felmondja az egyes loyomok internacionalizására vonatkozó
versaillesi pontokat**

London, november 14. A Reuter ügynök-
ség berlini tudósítója ma megdöbbentően
érdekes táviratot küldött Berlinből Lon-
donba. A távirat szerint a német birodal-
mi kormány a mai napon felmondotta a
versaillesi szerződés azon pontját, amely
egyes európai folyamatok internacionalizá-
lására vonatkozik. A tudósító jelentése
szerint a német kormány eme újabb önké-
nyes határozatát még a mai napon közli
az összes érdekelt kormányokkal. A német
kormány eme újabb lépése által, amit egy-
oldalulnak lehet tekinteni, Németország
felszabadította magát a versaillesi szerző-
dés utolsó kötelezettsége alól is.

A Reuter fenti jelentését megerősíti a
francia Havas ügynökség is, amely hozzá-
teszi tudósításához, hogy a francia kor-
mány még nem kapta kézhez a német kor-
mány értesítését.

Németország újabb önkényes lépésének
külpolitikai következményei e pillanatban
még nem láthatók be. Valószínű azonban,
hogy úgy Párizs, mint London élesen fog
reakcionálni az újabb akcióval szemben,
mely kétségtelen bizonyosságnak, hogy
Németország a béke megbontására tör és
az írott szerződések szentségét továbbra
is lábbal akarja tiporni.

Mély benyomást keltett Londonban a liberálisok oradeai antirevizionista gyűlése

A román külügyminisztérium jegyzéke a fegyverkezési egyenjogúságról

London, november 14. (Rador.) Az ora-
deai antirevizionista gyűlés az angol fő-
városban mély benyomást keltett. A lapok
közlik az elhangzott beszédek kivonatát a
következő cím alatt: „A román államfér-
fiak válaszlaké Mussolininak.” A liberális
párt által tartott értekezlet — írja a mun-
kaspárti Daily Herald — válasz volt Mus-
solininak, aki a határok módosítását sür-
geti Magyarországra javára. A lapok kieme-
lik Inculc helyettes-miniszterelnök kijel-
entéseinek fontosságát, aki hangsúlyozta,
hogy talpalatnyi földet nem engednek át
Románia területéből és Transylvánia ro-
mán terület, amely az is marad. Meltatják
Const. I. C. Bratianu azon kijelentését is,
hogy Románia méltó lesz nemzeti kincsei-
nek megvédésére és nem fogja senkinek
sem megengedni, hogy kétségbevonja nem-
zeti egységét.

*A Manchester Guardian szer-
int a „fasizta-blokk” bécsi ér-
tekezlete csak zavart kelt, de
nem győz meg senkit*

Londoni jelentés szerint a bécsi hármás-
értekezlet után kiadott közlemény a követ-
kezők leszagezésére készítette a Manches-
ter Guardian: „A bécsi értekezlet szalon-
fogadásnak tűnik fel előttünk és inkább
zavart kelt, mint meggyőző erővel hat.
Semmi sem mutat arra, hogy a közép-euró-
pai „fasizta-blokk” hatalmas, vagy kon-

követelésünk azt, hogy a zsidóság állam
akar lenni az államban.

Nem értjük, mert hiszen éppen az a párt,
amelynek lapjában, a Romania Nouaban, ki-
fogásolja álláspontunkat a cikkirő, Gusti mi-
niszter utján biztosította a zsidó diákok lel-
kiismereti szabadságát, abban a formában,
hogy nem kényszerítette a zsidó diákokat
írásra szombaton.

De nem értünk egyet Joan Costea állításá-
val abban a vonatkozásban sem, hogy a szom-
bati írás alól való felmentésnek semmi köze
nincs az új szellemnek, mely a köznap élet
egész vonalán, így a közoktatásban is, do-
minál.

Hiszzen ha nem ez a szellem indította volna
el ezt az egész vitát, akkor hogyan volt le-
hetséges, hogy a zsidó diákoknak mindedig

mégsem kellett szombaton írniok, hogy ha
nem akartak.

Az ország zsidóságának nem lehet más az
álláspontja, minthogy alkotmányadta jogai-
nak tudatában követelje a lelkiismereti sza-
badság biztosítását az iskolában és minden
más közéleti intézményben, ha ez függetlenül
attól, hogy a zsidó nép egyes rétegei felad-
ják-e, vagy sem ezt a jogot, mint ahogy jelen
esetben feladták, mert azt úgy látták jónak
azok a szülők és gyermekek, akik akarnak
írni és írniak is szombaton.

Bármennyire is változik egy országnak a
közszelleme, bármilyen eszmék legyének azok,
amelyeket ez az új atmoszféra felszínre dob:
az alkotmányadta jog minden körülmények
között követelhető még akkor is, ha az saj-
nos, az élet nagyon sok vonatkozásában ma
már csak eszméi tartalom maradt:

VILAG TÜKRE

Don Juan March

Néhány évvel ezelőtt Juan March neve
Spanyolországban kívül ugyszólván ismeret-
len volt. Csak kevesen ismerték őt, egy-
néhány londoni pénzember, a Banque de
Paris és a Holland Bank állt vele a hábo-
ruutáni időkben összeköttetésben, vele
vagy pedig az általa alapított Tabacs au
Maroc nevű vállalat, de különben a vi-
lágújságok és bankok legszemélyesebbjei
sem hallottak sokat róla.

Nem egészen így alakult azonban a hely-
zet azokban a körökben, amelyek kevés
feltűnést igyekeztek ugyan kelteni, de an-
nál inkább élénkebb tevékenységet
folytattak, mint a Földközi tenger csem-
pészinternacionáléja. E körökben Don Juan
Marchot az Aranyszarv öböltől Gibraltárig,
Marseilletől Barcelonáig és onnan ismét
Algirig és Ceutáig, hogy Tangerről ne is,
beszéljünk, fejedelmként, sőt mi több, fél-
istenként tisztelték. Ura volt a Baleárok-
nak, Minoréának és a többi apróbb sziget-
nek, partjaiknak és manduligetieknek. A
Calle Don Miguel-en lakott. Palma szük
uccáj közepette, egy tulajdonképpen ala-
acsony, szerénykinézésű házban, melynek
rácslairól egyszerű cégtábla hirdette fekte
alapon arany betűkkel a magnetikus nevet:
Banco March, mely a szemlézőnek nem
árulta el azt, hogy e név megszemélyesi-
sítőjének „értéke” kerek egymillió fran-
cia frank. Valószínű, hogy ez az érték még
ma sem változott, akár elkobozta ingatlan
vagonát Spanyolország, akár nem.

Egymillió frank, vagy közel 70 millió
dollár nagy vagyon. És nem szaladgál tul-
sok ember a Földön, akinek ekkora érték
tenne birtokában. De még kevesebb azok-
nak a férfiaknak a száma, akik ilyen gi-
gantikus méretű vagyon rövid tizenkilenc
év leforgása alatt halmozhattak volna föl
és tarthatták volna meg. Don Juan utja
háboru, fogházak és forradalmak között
vezetett olyan hatalomhoz, melyet sem-
milyen politika sem tudott elpusztítani, ha-
nem ellenkezőleg, inkább növelni és ez a
tény az, mely az általános érdeklődést e
különböző jelentéktelen ember felé fokozza,
aki a hatvanat alig meghaladta, szarupá-
paszeme mögött különös tüzből égő szem-
meivel és akin ezenkívül semmi feltűnő
sem akad, sőt inkább úgy tetszik, hogy
félénk és gyámoltalan ember.

Don Juan March Ordena a múlt szá-
zad hetvenes éveiben született Santa Mar-
gueritán, mint szegény parasztszülők gyer-
meke. Hiányos iskoláit alighogy elvégezte,
máris csempészetre adta magát.

— En nem voltam csak egy kis éjjeli
csempész — mesélte — de végül is a Föld-
közi tenger legnagyobb csempészt csinál-
ta a pénz belőlem. A pénz és a technika,
azaz a gyors propellerhajók, azok, amelyek
egyetlen éjszaka tartama alatt Pálmától
Algirig, vgy Pálmától Barcelonáig futhat-
nak.

A háboruig Don Juan valójában csak egy
átlag-csempész volt. Napközben hagymával
marhával és mandulával kereskedett, éj-
szaka pedig selymet és dohányt csempé-
szett. De amikor 1914 évben a Földközi
tenger parjait ágyutorkokkal kezdték sze-
gélyezni és amikor hadihajóknak hosszú
sora vígázott azokra, ebben az időpont-
ban kezdődött Don Juan March pályájának
merész ivben való felfelé lendülése, mely
aztán a háborus négy év alatt a gyakorlat-
ban kiteljesedett, hiszen ő egy csempész-
szervezetet létesített. Spanyolország sem-
leges maradt. A csempésznél jövedelme-
zőbb lett a kereskedelem a háborut viselő
hatalmakkal. 1914 év októberében Don
Juan March egyáltalában nem romantikus-
nak nevezhető műveléssel hajította végre
az első nagy „vágást”, mely komoly va-
gyonát megalapozta. Egy olyan „sertés-
cornert” hajtott végre, hogy azt Csikágó-
ban sem rendezheték volna meg jobban.

Don Juan egynehány nap leforgása alatt csempészcsapataival nemcsak a Baleári szigeteken vásárolt fel minden sertést, hanem a katalán partokon is. Gyorsan megszabadult készletétől, de oly módon, hogy azokat többszáz százalék haszonnal sózta rá a szövetségesekre. Ebből származott első peseta milliója — és ezzel a huzással kezdődött az ő félelmetesen gyors startja.

Még az 1919-es év folyamán March vagyona egynevegyedmilliárd pesetára emelkedett. Hajózási vonala szabályos közlekedést mutatott, árukereskedelme pedig behálózta az egész Földközi tengert. „Információs” szolgálatát lelkiismeretesen felosztotta a szövetségesek tengerészete és a központi hatalmaké között. Így mind a két oldalról egyenlő nagyságu pénzüsszegekhez jutott. A szerzett pénzzel telekspekulációba fogott, Mallorcát a saját ellenőrzése alá vette és mindenütt telkeket és birtokokat szerzett a szomszédos spanyol partokon, ahol már 1910 év óta az ő csempész-alvállalatai működtek. Éppen úgy tevékenykedett a szomszédos északafrikai partokon, akár spanyol, akár francia birtokok is voltak azok. Észak-Afrikában a háborúutáni időkben új üzletág nyílt az öreg csempész előtt, hogy egy a franciák, mint a spanyolok okosabbnak vélték inkább vele együtt, mintsem hogy ellene dolgozzanak. Így történt azután, hogy az 1919 évben alapult francia és spanyol dohányársulatnak Don Joan a Banque de Paris mellett főrésztulosa lett.

A csempész-szervezetből fejlődött ki a hírneves Bancó March. A csempészhajókból lett a Compania Transmediterranea nevű társaság, mely diszes luxushajóit angol hajógyárakban rendelhette és azokat a királyi ház tagjainak neveiről keresztelte el. Az üzletek virágoztak, Don Joan March vagyona megsokszorozódott és dacára annak, hogy valutákat sibolt, távolmaradt a tőzsdéktől.

Csempészlelte nem maradhatott nyugton. Akkor már milliókban gondolkodott. Horizontja roppant méretekre tágult és tekintettel arra, hogy az „udvar” milliós üzleteket bonyolított le, melyektől sem akart távolmaradni, az üzleti üzletet elkezdhetetlenül vált. A csempészt igazgató a hivatalos körök kitűző üzletmenete és így történt, hogy egy tranzakciónál az egyik amerikai telefontársulattal, összeütközésbe került a törvényvel. A király parancsára 1921-ben Don Joan Mark először került ismeretségbe a fogsággal. Csakhamar kijutott a fogságból, de „csak” hatmillió peseta árán, mely akkoriban közel egymillió dollárt jelentett, melyet büntetésképpen le kellett fizetnie. A kormány ez összegből megépítette a kontinens egyik legpompásabb berendezett kórházát.

Nemsokára aztán Primo de Rivera finanszírozója lett — a koronázatlan „baleár-király”. A csempészetéről átevezett a nyereszkeskedő hadseregszállítók közé és az üzletről áttért a politikára. Mikor Primo de Rivera visszalépett, Don Joan nem volt szegényebb, mint azelőtt. Megszerezte a legnagyobb újságvállalatokat, az övé volt az Informaciones és La Libertad Madridban, de a baelónai újságok és valenciaiak is, voltak bányái, elektromosművei, sőt a gyakorlatban az övé volt a spanyol dohány monopólium is.

Mikor 1931-ben a szocialisták uralomra jutottak, Don Joan March átkeresztelte a királyi családtagok neveit viselő hajóit demokratikusabb nevekre. De amikor a király már többé nem zárhatta be, akkor hirtelen monarchista lett. A szocialisták dohánnyüzletei miatt azonban csakhamar perbe fogták és fogságba vetették. Vagyonát elkobozták, újságait elvették és csak napoleoni rezidenciája maradt meg Pálmán. Azóta ő finanszírozza a spanyol ellenforradalmakat.

Fiatalom!

Csak a legjobb az ön részére elég jó. Ezért okvetlenül csak a legbiztosabb, legfinomabb „BRILLIANT EXTRA PRIMERS-SIMA”, valamint a PRIMERS SILKLET-FINEST gumit kérje és meg fog győződni arról, hogy annál jobb nem is létezik!

A királyi bizottság megkezdte vizsgálatát Palesztinában

Zárt egységben áll a királyi bizottság előtt a palesztinai zsidóság. A palesztinai egyházok bekezdése az ország lakosságához. Londoni és jeruzsálemi angol tisztviselők tervezetel készítik a palesztinai zsidó többség kifejlődésének megakadályozására?

Jeruzsálem, november 14. Az angol királyi vizsgálóbizottság csütörtökön megkezdte működését Jeruzsálemben. A kormányzó palotában zajlott le ünnepléses keretek között a bizottság első és nyilvános ülése, amelyen az ország lakosságának prominens reprezentánsai jelentek meg.

Az első beszédet Sir Arthur Wauchope fő kormányzó tartotta, aki a kormány nevében üdvözölte a bizottság tagjait és rámutatott a bizottságra váró feladatok nagy jelentőségére és egyben súlyos voltára is. A fő kormányzó kijelentette, hogy bizik a bizottság bölcsességében, tapasztalataiban és autoritásában és reméli, hogy sikerülni fog előkészíteni az igazságos és mindenki kielégítő megoldás útját.

Lord Peel a bizottság elnöke válaszlépés után a fő kormányzóknak kijelentette, hogy a bizottság minden részlehelj és pártoskodás nélkül fogja tanulmányozni a megoldásra váró kérdéseket és határozatait minden befolyástól mentesen fogja meghozni. Pártatlanságát és szigorú objektivitását már azzal is bebizonyította a bizottság — mondotta Lord Peel — hogy Londonból való elutazása előtt semmilyen nyilatkozatot vagy véleménynyilvánítást nem fogadott el.

A Jisuv egységes összefogása

A királyi bizottság megérkezése egységes összefogásra vezette az egész palesztinai zsidóságot. Kedden konferenciára ült össze a palesztinai zsidó testületek és szervezetek összes képviselői, hogy előkészítsék a Jisuv egységes állásfoglalását mindazon kérdéseken, amelyek a királyi bizottság elé kerülnek.

A konferenciát a Jewish Agency ekzekutívje hívta egybe. Az ekzekutív tagjain kívül a Vaad Leumi, az Agudasz Jiszroel, a városi tanácsok zsidó tagjai, a főrabbinátus, a zsidó parasztagzádák, a zsidó iparosok szövetsége, az általános zsidó munkásszervezet képviselői és számos zsidó előkelőség vet részt az értekezleten.

A gyűlést David Ben Gurion, az ekzekutív elnöke nyitotta meg nagy beszéddel, melyben vázolta a politikai helyzetet és rámutatott azokra a követelésekre, amelyek a bizottság elé fog terjeszteni a zsidó Jisuv. Ben Gurion expozéját széles vita követte.

Az arabok és a királyi bizottság

A legfőbb arab bizottság elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a királyi bizottsághoz, hogy közölje azokat az okokat, amelyek a bizottsággal való együttműködés megtagadására készítik az arab vezetőket. Valószínűnek tartják, hogy ez a lépés egyidejűleg a legfőbb arab bizottság bojkott-határozatának revidálásához fog vezetni. Hir szerint Abdullah emir egyik megbízottja közölte a jeruzsálemi arab bizottsággal, hogy

az emir és a többi arab uralkodók nem helyeslik az arab vezetők magatartását a királyi bizottsággal szemben és véleményük szerint módosítások kell az határozatot, amely a bizottság bojkottálását mondja ki.

Jeruzsálemi körökben attól tartanak, hogy a királyi bizottság munkájának megindulásával egyidejűleg a terrorcsapatok is újrakezdik harci tevékenységüket. Ezért széleskörű intézkedéseket foganatosítottak a palesztinai hatóságok. Angol csapatok indulnak a hegyek közé a terrorbandák ártalmatlanná tételére.

Jölehet, az utóbbi napokban nagyobb katonai egységeket vontak vissza Palesztinából, az ottmaradt angol haderők így is 15 ezer főre rúgnak és ezek a csapatok mindaddig az országban maradnak, amíg a királyi bizottság befejezi munkáját. Gondoskodás történt a csapatok téli ellátásáról is.

Duschinszky főrabbi, az Agudasz Jiszroel nevében proklamációt tett közzé, melyben üdvözli a királyi bizottságot és jó jelnek tekinti, hogy a bizottság a fegyverszünet évfordulója napján érkezett az országba. A főrabbi felhívja az ország zsidó lakosságát, imádkozzanak azért, hogy a bizottságnak sikerüljön megteremteni a békekét Palesztinában.

Hasonló felhívást tett közzé az anglikánus püspök is. Ezzel szemben a főmufti, akit hasonló felhívás kiadására szólítottak fel a többi egyházfők, megtagadta a bekezdést aláírását.

A „Palestine Gazette” különkiadása közli, hogy új rendelet jelent meg, mely bírói jogokkal ruházza fel a királyi bizottságot, amennyiben lehetővé teszi, hogy büntetés terhe alatt idézzen be tanukat. Ez első válasza a kormányznak az arabok azon elhatározására, hogy bojkottálni fogják a bizottságot.

A New York Times telelező cikke

New York, november 14. A „New York Times” londoni tudósítója szenzációs leleplezést közöl, mely szerint bizonyos londoni és jeruzsálemi angol tisztviselők tervezetel készítik a palesztinai zsidó többség kifejlődésének megakadályozására. A tervezet főleg arra irányul, hogy a zsidók gyarapodása természetes szaporulat és bevándorlás útján ne lépje túl az arab lakosság természetes szaporulatának méreteit. Ha például az arabok évi szaporulata 25 ezer lélek és a zsidóké 7000, egy a zsidó bevándorlás abban az évben nem lehet több 18 ezer léleknél. Az angol szakértők szerint az arabok növekedése a zsidókkal szemben a legközelebbi években 18 ezer lélekből álló többletet fog mutatni, 1914-ben már csak 17 ezer, 1946-ban pedig 16 ezer lesz ez a többlet és ha realizálják az angol tisztviselők tervezetét, egy 10 év alatt a palesztinai zsidó lakosság az összlakosságnak 36 százalékát fogja alkotni.

Legelegánsabb

francia és angol munkák, gyönyörű estélyi ruhák olcsón készülnek.

Királyné „Elite Divatszalon”-jában

Cluj, Str. Memorandului 5. szám. Az udvarban.

A francia parlament tegnapi ülésén összeverekedtek a népharag és a jobboldali képviselők

Óriási többséggel szavaztak újra bizalmat a Blum-kormánynak

Párizs, november 14. (Rador). A francia képviselőház 374 szavazattal 201 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak, miután Blum miniszterelnök magyarázatokkal szolgált a vizsgálatról, amely Salengro belügyminisztert ártatlannak találta. Mint ismeretes, Salengrot ellenfelei azzal vádolták meg,

hogy a világháború alatt dezertált. Becquart képviselő interpellációja kétszer is incidens-robbantott ki, úgyhogy az ülést félfgeszítették. A második incidens annyira elfajult, hogy a többségi képviselők összeverekedtek a jobboldal és a centrum tagjaival.

A csehszlovák kormány elhárít minden idegen ideológiát

Dr. Hodzsa Milán hitet tesz a demokrácia mellett

Prága, november 14. Dr. Hodzsa Milán, Csehszlovákia miniszterelnöke, egy hozzáintézett interpellációra a parlamentben hosszabb beszédet tartott a csehszlovák köztársaság gazdasági helyzetének javulásáról, az államadósságok csökkentéséről és a nemzeti jövedelem gyarapodásáról. A miniszterelnök ezután a kisebbségek követeléseivel foglalkozott és kijelentette, hogy a kormány pozitív együttműködést kíván folytatni a kisebbségekkel. Egyben kifejtette, hogy a szudetanémetek pártjának totalitásra irányuló igényeit a kormány semmiképpen sem fogadhat-

ja el. — Mindenféle ideológiát, akár baloldalt, akár jobboldalt, elhárít a kormány magától — mondotta Hodzsa Milán. — Nekünk megvan a magunk saját ideológiánk gazdasági, politikai, kulturális és erkölcsi vonatkozásban. Nincs szüktségünk más eszmékre, mint azokra, amiket eddig is propagáltunk és valóra váltottunk. A parlament mai összetétele olyan koalíció, amely mindjobban megszilárdul. A beszédet a parlament nagy többséggel óriási tetszéssel fogadta.

ASSZONYOM, NE FELEJTSE EL:

gyapjuszövetet
A LEGELŐNYÖSEBEN

GALLIA-nál

vásárolhat.

CLUJ,

Str. Gen. Neulcea 2.

BRASOV,

Piața Libertății 3.

SIBIU,

Str. Regina Maria 7.

mig ma 28 százalékot tesz ki. A szóbanforgó tisztviselők szerint így alaptalanná válna az arabok félelme a zsidó többségtől.

A newyorki lap tudósítója ugyancsak rámutat arra, hogy a gyarmatiügyi hivatal többszörösen kijelentette, hogy mindaddig, amíg a királyi bizottság el nem készítette jelentését, semmilyen javaslatot nem fogad el palesztinai politikájára nézve. A cikkíró szerint kormánykörökben meglehetősen tisztelettel kezelik a szóbanforgó tervet, de az az is számolnak, hogy a zsidó bevándorlásnak politikai szempontokból való korlátozását a cionisták teljes joggal tekinteni, ez ellen a legkövetkeztetésben fognak harcolni és minden nemzetközi fórum nekik fog igazat adni.

Tavasszal rendkívüli ülésszakot tart a mandátum bizottság

Genf, november 14. A népszövetségi mandátum-bizottság november 11-én befejezte őszi ülésszakát. A bizottság elhatározta, hogy 1937 tavaszán újabb rendkívüli ülésszakot fog tartani, hogy megvizsgálja a zavargások következtében kialakult palesztinai helyzetet. A mandátum-bizottságé alapján fog foglalkozni a palesztinai kérdésekkel.

London, november 14. Beck lengyel külügyminiszter a londoni sajtónak adott nyilatkozatában többek között hangsúlyozta, hogy a lengyel kormány rokonszenvvel kíséri a palesztinai zsidó aspirációkat és a Palesztinába való zsidó kivándorlást. A külügyminiszter azt is kijelentette, hogy a palesztinai zsidó bevándorlás kérdéséről Eden külügyminiszterrel is tanácskozott.

A nem meggyeséges par

Fiaskó volt feivonulás? nemzeti paras Brat

Bucuresti, november 14. A liberálisok negyedik re aktualisabbá teszi a dését. Az összes román szervek meg erősítik parlamenti ülésszak ut sok kormányzása véget nak igényt a hatalom száma csoportosítani ig politika erőviszonyait é hogy a legutóbbi esemé pártok jelentékeny nyezeték, a jobboldali Kétségtelen az, hogy ményei lényegesen be belpolitikai életét.

A jobboldali pártok politikai vonatkozásban olyan súlyos veresé néptömegek természet el a jobboldali pá Nem szabad azonban lanatnyilag visszaeső ismerve a jobboldali v

A kis jobboldali ala egészen más. A nemzet román frontja és Iorg pártja egyáltalában mányt, sőt ellenkezőleg zát folytatása mellett természetien meg oki. A kormány magá

Betegség er a láz t kell

— „39 fok!”
— „Mit tegyek?”
— „Alkalmazzon bedőzölést és me

*) Carmel a l meghülés, gripa, re láz ellen. Ára üve

nálja ki a jobboldal a maga részéről a n ellen sorakoztatja fe A liberális párt leh harcba kerüljön a ne szen hűséges eszköz hatnánk bérmecei a sősorban a nemzeti az körül jegyében áll

A nemzet belső ellentéte dacá tette meg kereteit,

Miér

A jobboldali párt erőteljesen támogat Ennek a támogatá okai vannak. Mert tette fanatizmusát milyen zsonglör magához az új köm megeket, a nemzeti keres rüség csak fike utóbbi hetekben

A nemzeti kereszténypárt meggyengülve és szövetséges nélkül indul az új parlamenti ülészek küzdelmeibe

Fiaszó volt a multvasárnap nemzeti kereszténypárti felvonulás? Rendkívül megerősödött és opt. mista a nemzeti parasztpárt. Vaida, Iorga, Argetoianu, Gheorghe Bratianu közeledés van kiaiakuloban

Bucuresti, november 14. (Az Uj Kelet tud.) A liberálisok negyedik kormányzasi éve egyre aktualisabbá teszi a kormányutodlás kérdését. Az összes román pártok végső harcra szervezik meg erőiket, hogy a most végződő parlamenti ülészek után, amikor a liberálisok kormányzása végetér, jogosan tarthassanak igényt a hatalomra. Az Adevarul mai száma csoportosítani igyekszik a román belpolitika erőviszonyait és azt állapítja meg, hogy a legutóbbi események a polgári közép-pártok jelentékeny megerősítését eredményezték, a jobboldali előrelendülés rovására.

Kétségtelen az, hogy az utolsó napok eseményei lényegesen befolyásolták az ország belpolitikai életét. A jobboldali pártok agitációja főleg külpolitikai vonatkozásokban szenvedett olyan súlyos vereséget, hogy a román néptömegek természetesen fordulnak el a jobboldali pártok programjától. Nem szabad azonban lekicsinyelni a ma pillanatnyilag visszaeső jobboldali erőket, mert ismerve a jobboldali vezérek rugalmas poli-

tikai erkölcsait, el lehet képzelni, hogy rövid időn belül szellemes pál-fordulása fogják majd újra possibilitásá tenni magukat a választótömegek előtt.

Csoportosulási szándékok
Egyelőre azonban a politikai helyzetkép igen érdekes. Az ellenzéki pártok közül külön fejezetet képeznek a kispártok, melyek közül különösen Iunian radikális parasztpártja az utóbbi időben nagy szervezkedési munkába kezdett. Keveset hallunk George Bratianu pártjáról, de Averescu legutóbb nagy port felvert nyilatkozatával adta tudtul, hogy még vannak szándékai a politikai életben. Filipescu konzervatív pártjának hangját is hallottuk a francia orientáció körüli viták során. Mindezek a kispártok élesen támadják a kormányt, anélkül azonban, hogy legalább is kormányprogramot alkottak volna maguknak. Pillanatnyilag a kispártok között nem túlságosan valószínű a közeledés lehetősége, mert Iunian és a többi pártokat lényeges ideológiai ellentétek választják el egymástól.

A Lormányt támogató ellenzék

A kis jobboldali alakulatok helyzete már egészen más. A nemzeti kereszténypárt Vaida román frontja és Iorga nemzeti demokrata pártja egyáltalában nem támadja a kormányt, sőt ellenkezéleg: a liberális kormányzat folytatása mellett tartanak ki, amelynek természetesen megvannak a maga reális okai. A kormány magától értetődő módon hasz-

időkre emlékeztető vitalításával tör a kormányzás felé. A párt népszerűsége elvitáznatatlán. A részleges választásokon megiegyő sikereket ért el, a közéleti választások során pedig az egyetlen erőnek bizonyult, amely ellent tudott állani a kormánynak. A nemzeti parasztpártok kormányutodlasi esélyei vannak, különösen, hogy az uralkodó mind bel- földi, mind pedig külföldi nyilatkozataiban kijelentette, hogy alkotmányos király akar lenni. Így a nemzeti parasztpártban is mérsékeltbb álláspontra alakul ki az alkotmányos kérdéseken elégedetlen elemek között is.

Az új parlamenti ülészek megnyitására a nemzeti parasztpárt helyzete sokkal kedvezőbb, mint ezelőtt egy évvel volt. A mult évben is a kormány távozását kérte a nemzeti parasztpárt, ebben az évben azonban abban a biztos tudatban lép a politikai küzdelemre, hogy a liberálisok egy év leforgása alatt feltétlenül eltávoznak a kormány eléről.

Es ez a tudat nemcsak a nemzeti parasztpárti, hanem az egyéb demokrata csoportok reményeit is élcszteti. Mert hiába támadja Iunian olyan hevesen és szinte gyűlölettel a nemzeti parasztpártiakat, különösen pedig Popovici Mihait és Madgearut, lényegi oka a két majdnem egy sikon mozgó demokrata csoport szakadásának nincsen. Bizonyos politikai körökben derülátó módon itélik meg a két párt együttműködésének lehetőségét és valószínűnek is látszik, hogy a közeledés érdekében mindkét alakulatban igyekezni fognak mérsékelni a személyi ellentétek élet.

Ez annál is inkább, mert Iunian epügy, mint Dobrescu Demeter demokrata politikája az utóbbi hónapokban tömegeket toborozott. Dobrescu feltűnően népszerű a fővárosban és Muntenia néhány más városába is magára tudta vonni a polgárság érdeklődését. Ezeknek a demokrata csoportoknak a tömörülése annál is inkább kívánatos volna, mert valóban most jött a pillanata annak, hogy a red pártjai erőteljes tömörüléssel szalljanak szembe a visszaeső irányt mutató jobboldali csoportokkal, melyeknek le-törésével egyben a kormány hadállásait is gyengítének.

Betegség esetén először a láz t kell leküzdeni!

— „39 fok!”
— „Mit tegyek doktor ur?”
— „Alkalmazzon egy Carmol *)-os bedörzsölést és megszabadul a láztól.”

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszert megfűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ára üvegenként 22 lej.

nálja ki a jobboldali pártok támogatását és a maga részéről a nemzeti parasztpárt ereje ellen sorakoztatja fel a jobboldali pártokat. A liberális párt lehetőleg elkerüli azt, hogy harcba kerüljön a nemzeti parasztpárttal, hiszen hűséges eszköze szövetségesei, mondhatnánk bérncei a jobboldali pártok, de elsősorban a nemzeti kereszténypárt, a bot és az ököl jegyében áll szemben Mihalacheékka.

A nemzeti parasztpárt előretörése a nemzeti parasztpárt ugyanis minden belső ellentéte dacára olyan sikerrel erősítette meg kereteit, hogy ma a párt a régi

Miért támogatja Goga a liberálisokat

A jobboldali pártok, mint már megirtuk, erőteljesen támogatják a kormányt. Miért? Ennek a támogatásnak rendkívül érdekes okai vannak. Mert bármennyire is latba vetette fanatizmusát az ökölfjú Cuza és bármilyen zsonglör mutatványokkal csábítja magához az új köntösben égáló Goga a tömegeket,

a nemzeti kereszténypárt tömegnépszerűsége csak fikció, mely különösen az utóbbi hetekben egyre inkább szerte-foszlik.

Amikor a nemzeti parasztpárt a mult évben kétszáz ezer embert akart a fővárosba gyűjteni, Cuzák is nagy hangon hirdették, hogy kétszáz ezer főnyi tömeget fognak verbuválni az ellentüntetésre. A kormány erre betiltotta a nemzeti parasztpárt nagygyűlését, de nem azért, mert a nemzeti parasztpárti tömegek felvonulásától tartott, hanem azért, mert félt a liberális kormányzás folytatását követelő nemzeti keresztény párt rendezésének csődjétől.

Az elmúlt vasárnapon a nemzeti keresztény-

Csak 1

kerem tartalmaz Eucerint a

NIVEA-KRÉM

Eucerin fontossága! Mert a bőrökön Eucerin nem helyettesíthető meg a legdrágább luxuskrémmel sem!

párt a kormány teljes támogatását élvezte és a jobboldali sajtó azt is hirdette, hogy a párt 250 ezer ember részvételével tartotta meg kongresszusát. A valóság az, hogy a demokrata sajtó 40-45 ezerre becsülte a felvonult tömeg számát, a rendezőség maximumisan 60-70 ezerre értékelte a tömeget, de külföldi lapvélemények szerint alig 25 ezer főnyi tömeg vonult fel Cuzák trombita szavaira a bucaresti egyetem előtt. Ezért támogatja a jobboldal a kormányt, mert a kormány segítsége nélkül a népszerűség fikciója végképpen megdőlné.

De a jobboldal néhezsegeire mutat az is, hogy az egyes csoportok között nem sikerült közeledést létrehozni. Goga, aki az önálló kormányzás mellett kardoskodó Cuzával szemben a jobboldali front kiépítésében látja a kormányrajutás lehetőségét, hiába közeledett Vaidához, a volt miniszterelnök határozottan visszautasította a nemzeti keresztény párt szövetségét. Ugyancsak szövetségesnek szeretné feltüntetni a nemzeti keresztény párt Argetoianut is, aki jóllehet nem él sovinszta jelzavaikkal, nem támadta a zsidókat és legutóbbi beszédét mérsékelt vonalon tartotta, mégis azt a sikert könyvelheti el magának, hogy a jobboldali sajtó szövetségeseinek minősíti és elfelejti, hogy „szabadkőműves”, zsidó-bérnce, stb. Mindez csak azért, mert Argetoianu a sajtó nacionalizálását követelte, amit azonban nem olyan értelemben fog fel, ahogyan például Cuzákék.

A szövetségi rendszerre irányuló kísérle-

tek megbuktak és így a nemzeti keresztény párt a maga folyton kisebbedő kereteiben egyedül marad.

Ugyanakkor a mérsékeltbb pártok részéről valóban észlelhető közeledés. Vaida és Iorga legutóbbi beszédei George Bratianu közeledési szándékai, valamint Argetoianunak hasonló szellemű beszéde arra mutat, hogy elképzelhető a Vaida, Iorga, Bratianu Gheorghe, Averescu, Argetoianu együttműködés, amelynek megteremtése egyébként beavatottak szerint Vaida Sándor legközelebbi célkitűzései közé tartozik.

Az új ülészek erőviszonyai

Összegezve tehát, az új parlamenti ülészek politikai prognózisa a következőképpen alakul: a jobboldalon egyedül marad a nemzeti kereszténypárt, míg a kis, mérsékelt jobboldali programu pártok együttműködése elég jelentős parlamenti erőt képviselő frakciót teremthet meg, melynek olyan személyiségei is vannak, mint Vaida, Argetoianu, Gheorghe Bratianu a képviselőházban, valamint Iorga és Averescu a szenátusban. De megerősödvé indul a küzdelemben a nemzeti parasztpárt, mely legutóbbi választási sikereivel és Titulescu nyílt, vagy burkolt támogatásával maga mögött minden olcsó optimizmus nélkül a kormányutodlás várományosának tekintheti magát. A kormány most törvénykezési tendenciával van elfoglalva, amelyek igen nagyok és még súlyos gondokat fognak okozni a parlamentben és azon kívül a liberálisoknak.

Select Mozaq

Korda Sándor

Előadások kezdete délelőtt 11 óraker.

Select Mozaq

Bozambo

Előadások kezdete délelőtt 11 óraker.

hatalmas műve:

Két halálos áldozata van a lodzi antiszemita zavargásoknak

Ujabb antiszemita támadások Tarnov és Rzeszow között a vonaton. Vilnában a lengyel diákok rendeztek zsidóellenes tüntetéseket

Lodz, november 14. A napokban, mint az Uj Kelet közölte, Lodzban antiszemita zavargások zajlottak le. Joesel Berkovicz cukorgyára előtt két huligán, akiknek egyike katonai uniformist viselt, beverte a gyárépület ablakait. Amikor a gyáros és néhány zsidó a közelből előjött, hogy elzavarja a támadókat, ezek revolverlövessel feleltek. Berkovicz haslövést kapott, egy 19 éves Weissand nevű fiatalember fejlövést, míg Israel Wendel és Mendel Rubinstein vállukon sebesültek meg súlyosan. A 43 éves Berkovicz és Wendel a kórházba való szállításuk után meghaltak. Weissand halállal vívdók. A többi sebesültek közül egyedül Mendel Rubinstein fog való-

színűleg felépülni. A két halott temetése óriási zsidó manifesztációvá alakult. A zsidó fiatalembereknek sikerült a gyilkosokca. elfogniok. Egyiküknek, Taddeusz Szabievskinek, a zsebében megtalálták a nemzeti demokrata párt igazolványát.

A lodzi zavargások során megsebesültek még Krakowszki Mihalewicz és Chenczinszki nevű zsidók.

Rzeszow és Tarnow között a vasuton hullának megtámadták a zsidó utasokca, akik közül többeket vérsre vertek.

Vilnában is antiszemita kilengések voltak. A lengyel diákok megtámadták az uccai járókölöket.

Cluj. Str. Memorandului 7.

Studio

Legmodernebb butor, szőnyegek és iparművészeti cikkek beszerzési forrása!

BUNDÁT SZÖRMÉT

a legújabb divat szerint vásárolhat:

WEISZ ERNŐ

szőrmeszalon CLUJ,
Gólya-palota

Dr. Paul Baratov

Röviden jeleztük, hogy a jiddis színművészet legelőkelőbb egyénisége, dr. Paul Baratov ardeali turnéra jön szintársulatával. Ardeal nagyobb zsidó centrumaiban fog játszani a társulat. Baratov programjában a mai jiddis színművelés legmagasabb alkotásai foglalkoznak helyet, de repertóriumában szerepelnek a világirodalom jiddisre fordított klasszikus drámái is. Szó van róla, hogy Madách „Az ember tragédiája”-t is eljátszzák Holder József, a neves jiddis költő fordításában.

Dr. Baratov a színikritika szerint a jiddis **Béregi Oszkár**. Főlényes intelligencia, mély kultúra és ősi színjátszó tehetség. Ernst Toller Hinkemanjának címszerepében Ney Yorkban 125-ször lépett fel, Varsóban 35-ször és a jiddis sajtó szerint ő az egyetlen, világviszonylatban is hasonlíthatatlanul egyedülálló drámai színésze korunknak, akiben az egyéniség páratlan varázsa egyesül az interpretáló művésszel.

Baratov 1929-ben Berlinben, Piscator színházában játszott hónapokig a „Berlini kalmár” címszerepét. Annak idején az Uj Kelet eredeti, berlini riportban számolt be az előadásról. A cikknek Baratovról szóló részét alább közöljük:

Baratov, aki Ben Cvi néven a jiddis színpad legnagyobb színésze, játszott Kaftán valószínűtlenül stílizált szerepét. Ennek a légnemű alaknak az adott valamelyes életet, hogy Baratov, Kaftán szerepében mindvégig jiddisül beszélt. A nagy realista aktornak, aki mestertelén játszik az **embéri fájdalom és öröm összes hurjain**, kivételes tehetsége dacolt a rendezés rákényszerített béklyóival és bár Piscator automatagépet farag minden figurából, egy-egy jelenetben, különösen, amikor Kaftán egész élete összeomlik, elementáris erővel tör ki Baratovból a klasszikus drámai erő. A szó szoros értelmében a szíve **vérvélő** játszott meg Kaftán figuráját. Az egész cselekmény története tegnapra esik. A nézőtér frissen emlékszik még az antiszemita lapok frazeológiájából, hogy a berlini kalmár dollárjaival összevásárolta a házakat és árva és özvegyek könnyein keresztül palotákat és bankokat harcolt össze. Schylok-nak, a velencei kalmárnak figurája a történelem távoli kódéba vész. Ha nagy, realista színjátások színpadra viszik nem kelt ugyanevetett időszerű emóciókat. Kaftán alakja viszont veszélyesen aktuális és Baratov, aki éppen olyan jó zsidó, mint amilyen zseniális, istenálította színész, leenyhitette Kaftán igaz-talan és fantasztikusan megkonstruált arc-éit. Baratov játékában százszorosán aláhuzza, hogy Kaftán öntudatlanul sodródik a pénzügyi hatalom felé és hatalmas lépéseit lányának beteg tüdejé irányítja. A többi figurák szabályosan és gépszerű pontossággal suhannak keresztül lélektelenül a kulisz-szák között.

Dr. Baratov társulata november 30-án a **Davila Színházban** kezdi meg turnéját. A társulat négy előadást tart Clujon.

Dr. Baratov ardeali turnéja programjának részletes ismertetésére még visszatérünk. Ennek a ma élő legnagyobb jiddis drámai színésznek játékára azonban már most felhívjuk a közönség figyelmét, mert előreláthatólag **felejthetetlen** élményt fog jelenteni vendégszereplésük.

Nagy német fémipari-vállalat,

mely kiváltképpen **mérőeszközöket** (manométer, hőmérők, stb.) és **armaturákat**

petróleum- és gőzkazánok részére, valamint az összes ipari ágak részére állít elő, amelynek gyártmányai világhírűek lettek, Oradean és Clujon

keres

tőkeerős és jól bevezetett céget, amely az eladásnál mérnököket foglalkoztat, készítményeinek

jutalék mellett való árusítására

Az áruárak tartárnak saját számlán történő vezetésére megkívántatik. — Sz. ajánlatokat német vagy román nyelven „M. 737” jellege alatt RUDOLF MOSSE S. A. hirdetői irodá, Bucuresti I. Bdul Bratianu 22. továbbít.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timisoara, nov. 14. (Az Uj Kelet tud.) Már korábban is megemlékeztünk, hogy itten, banati viszonylatokban — és több mint bizonyos, hogy ugyanez a helyzet az ország többi részeiben is — a novemberi üzletek erősen csökkentett forgalommal indultak. A most beköszöntött, főleg esős időjárás is hozzájárult természetesen, a nagyobbarányú üzleti forgalom kialakulásának megakadályozásához.

A bankpiac hírei

Banati bank-körökben az első pillanatokban élénk visszhangot keltett a kormánynek az arany ártértekére vonatkozó rendelkezése. A vezető bank- és általában gazdasági tényezők azonban egy pillanattal sem tartottak attól, hogy ez a kormányintézkedés egyáltalán komolyabb kihatással lesz a lej külföldi, illetőleg belföldi vásárló értékére. Különösen megnyugtató hatást váltott ki a Banca Nationalának az a rendelkezése, hogy egyes külföldi valutákat éppen a szóbanforgó rendelkezéssel kapcsolatosan csökkentett árfolyamon hozott, illetőleg hoz forgalomba. Vontakozik ez a közlésünk példának okáért a magyar pengőre is, melyet a Nemzeti Bank a korábbi 29.30 lejűs árfolyamról 27.5 lejre redukált.

Ugyancsak bankkörökből kapjuk azt a megnyugtató közlést, hogy az ideai gazdasági esztendő itteni banati relációkban a különösen bankszempontból igen megnyugtatónak ígérkezik. A nyereség és az eredmények tekintetében ez az év messi felülmulja a tavalyit. A bankszakmában különben most is állandóan nagyobb üzletek bonyolódának le s mi a legfontosabb: a bankhitelt ezuttal is állandóan igénybeveszik azok a felek, akik bonitás szempontjából semmi kívánivalót nem hagynak maguk után.

A gabonapiac és az áralakulások jelentőségei

A nemzetközi és így a belföldi gabonapiac is különös érdeklődéssel tekint a közeli áralakulások elé. Mert azt nyilvánvalóan tartják szakkörökben, hogy ez a mostani helyzet csak átmenetnek számít. Általánosságban az a vélemény alakult ki, hogy a buza ára és így valamennyi gabonamű ára — a mai bause-hangulat ellenére — **emelkedni fog**. Ezt a felfogást egyébként számos komoly momentum támasztja alá. A nyugateurópai államok: idetartozik Franciaország, Belgium, Anglia, Olaszország és Németország is, semmiesetre sem rendelkeznek olyan gabona, de főleg buza mennyiség felett, mellyel nyugodtan fedezhetnék egész évi szükségletüket. Ezidőszert azonban az a helyzet, hogy az említett országokban az ottani, tehát a belföldi terméshöz állanak még bizonyos kvantumok a fogyasztók rendelkezésére, ezenkívül

pedig ezek az államok már augusztusban és szeptember első felében nagyobb mennyiségű gabonát importáltak. Amíg tehát a szóbanforgó készletek tartanak, az említett országok gabonakereskedelmi körei könnyen és pillanatnyilag rizikó nélkül is bause spekulálhatnak. Ez a készlet azonban már nem tarthat sokáig és így rövidesen — mint már fentebb is megírtuk — komoly áremelkedések fognak bekövetkezni mindazokban az országokban, melyek még rendelkezni fognak felesleges gabona, de különösen buza felett.

A belföldi buzaüzleteket az a körülmény is nehezíti meg pillanatnyilag, hogy a román exportkereskedelem és a külföldi nagy gabonaházak között felmerült súlyos ellentéteket — a valutájukat aláértékelt országokba szállítandó búzával kapcsolatban — még mindig nem sikerült elsimítani. Sőt: ezidőszert nincs is kilátás békés megegyezésre. A szóbanforgó nagy gabonaházak ugyanis ragaszkodnak a már augusztusban és szeptemberben határidőre lekötött buza- és egyéb gabonáruk leszállítására, míg ezzel szemben az itteni exportkereskedelem vez. majorra hivatkozik és az adott új körülmények között — veszteség mellett — nem hajlandó eleget tenni a szállítási kötelezettségeinek. Ugyátszik: ez esetben a magánfelek nem is fognak tudni megegyezni s így nincs kizárva, hogy a vitás kérdést az érdekeltektől kormányok fogják majd valamilyen formában elintézni.

Meg kell említenünk, hogy a buza árával egyidejűleg ujjában a tengeri ára is csökkent. Ezt az árcsökkenést is azonban átmeneti jellegűnek tartják s biznak abban, hogy rövidesen a tengeri újból elérni a korábbi árnyívt. Ezt a feltevést egyébként az a körülmény is alátámasztja, hogy ujjában több külföldi állam részéről nyilvánult meg igen élénk érdeklődés a román tengeriek későbbi időpontban való szállítására.

Gabonapiac: A gabonapiac az utóbbi napokban ellanyhult. Az áru iránti kereslet igen erősen megcsappant s ennek főleg az az oka, hogy a román tengeri kikötők egyelőre semmilyen ujjában áru átvételére nem mutatnak hajlandóságot. Az áruk egyébként a következők: 78 kilós buza 405, illetőleg 79—80-as 410, továbbá ötengeri 310, utjengeri 230, továbbá: za 260, takarmányára 300, tavaszi árpa 320, muharmag 420, tökmag 600, lucernamag 2600, valamint lóhere 2500 lej mázánként.

Lisztpiac: A lisztpiac az ezidőszert semmilyen ujjában és figyelemreméltóbb üzleti jelenséget nem jegyezhetünk fel. Az áruk a következők: nullás kismalmi 840, illetőleg nagy-malmi 850, továbbá 4-es 760—770, 5-ös 725—730, 6-os 660—685, valamint korpa 255—260 lej mázánként szákkal együtt.

Textilpiac

A textilpiac az utóbbi időben — erről különben már írtunk — érezhetően megcsappant az üzlet. Szakkörökben a mostani üzleti csökkenést egyébként a gabonáruk esésével és az időjárással is hozzák kombinációba. A gazdaságszadalmal ugyanis a mai árak mellett nem igen hajlandó értékesíteni áruját s mert így nem is rendelkezhetik felesleges pénz felett, az áru, a textiláru bevásárlást is a minimumra redukálta. Figyelembe véve azt a körülményt, hogy az itteni termelők csak kis részét értékesítették termésüknek, tehát a még meglévő gabona komoly összegeket képvisel — a november végi, illetőleg a decembereleji textilüzlet jobbnak ígérkezik.

Az enyhe időjárásra való tekintettel a vá-

rosi publikum is tartózkodik ezuttal a teli áru bevásárlásától. Így tehát mihelyt az idő hidegebbre fordul, komoly üzletekre lehet számítani a városi fogyasztók által keresett árucikkekben is.

A gyárak a Banatban teljes üzemmél dolgoznak. A legtöbb immár nem is igen fogad el rendeléseket karácsonyi szállításokra. A nagyobb banati gyárak munkáját és foglalkoztatását kétségtelenül fokozni fogják rövidesen az állam, illetőleg a hadsereg által kilitásba helyezett nagyobb arányú szövetrendelések is.

Gazdasági hírek

A CFR kerületi vasutigazgatóság áthelyezése körül újabb komplikációk merültek fel. Most már ujjában Tabacovici CFR vasuti vezérigazgató ragaszkodik ahhoz, hogy a kerületi üzletvezetőséget Timisoara-árra helyezzék. Ebben az ügyben Nistor Dimitru timisomegyei prefektus különben Bucurestiben is járt, de ugyátszik az illetékes körök nem tudta rávenni elhatározásuk megmástitására.

A prágai Breitfeld Danek gépgyár többmillió pert indított az aradi és a freidorfi cukorgyára törzsvényése ellen. Az aradi, majd a később megalakított timisoara-környéki freidorfi cukorgyárak törzsvényese Fringhian B. Hartin gazdag örmény, aki még 1925-ben több mint 8.5 millió csehekronaért gépeket vásárolt a prágai Breitfeld Danek et Co. gyárnál. A fizetések körül az idők folyamán négy millió csehekronára új törzsvényesítési tervet állítottak fel a felek, de amely fizetési feltételeknek Fringhian nem tett eleget, amennyiben ez év augusztus végéig még 2.071.089 csehekrona tartozása maradt fenn. Miután a prágai cég ujjában halasztásba nem akart belemenni, megindította a peres eljárást Fringhian cukorgyári törzsvényese ellen. A per kimenetele iránt gazdasági körökben igen élénk érdeklődés nyilvánul meg.

A lugoji Kereskedelmi és Iparkamara új vezetősége. A lugoji Kereskedelmi és Iparkamara a napokban tartotta tisztújító közgyűlést, melynek során a következő új elnökséget választották meg: Elnök Mihai Patrascanu Caransebesről, alelnökök lettek: Macarie Maxim, aki a kereskedelmi ügyosztályt, továbbá dr. Gh. Vucu, aki az iparügyi osztályt fogja vezetni.

Epilepsziában szenvedők

A világhírű amerikai „Donhíde” a bécsi Wagner-Jauregg klinika véleménye szerint az epilepszia összes olyan esetében is használt, hol minden más kezelés eredménytelen maradt.

Postán 200 lej utánvétellel megrendelhető Császár gyógyszerár Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Csak az alkohol-monopólium adhat italmérési engedélyeket

Bucuresti, november 14. A pénzügyminisztérium közli, hogy közigazgatási uton semmilyen italmérési engedélyt sem engedélyeznek. Az ilyen kéréseket kizárólag az alkohol-monopólium intézhetheti el.

— Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epének megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár valódi „Ferenc József” keserűvíz kortyonként elfogyasztva remek természetalkotta hashajtó! Az orvosok ajánlják.

— Székely Béla: Az antiszemitizmus és története 380 lap, Tabor-kiadás 106 lej, Lepage-nál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a Tabor-kiadványok teljes jegyzékét.

NEHEZESSEN AZ ÚJ KELETBEN

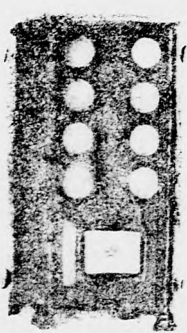
Dr. Becky Irén orvosnő (a wieni Lázár-gyermekklinika v. asszisztense) vezetése alatt álló

Gyógypedagógiai Otthon

felvesz bejáró és (korlátozott számban) bentlakó gyermekeket.

Sikerrel gyógyít:

Beszédhibát, dadogást, halló-némákat, nehezen nevelhető gyermekeket (notórius hazudozást, lopást, korai sexualitást, dührohamat), gyermek-idegbetegségeket. Eredményekről számos referencia. CLUJ, Calea Regie Ferdinand Nr. 71.

Sok Tízezer megelégedett vevő bizonyítja, hogy a **ZEPHIR**

kályha az összes kályhák között a

10 LEGJOBB 24

kilogram fával fűt egy normál szobát 24 órán át

Gyárja: **Szántó D. és Fia, Oradea**

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzékét.

Képviselet: **BARZEL** vaskereskedés Piața Mihai Viteazul 13.

(Ludwig M

Alkalmi olvasmányok jobb eset! — lexikon befejt középiskolás művészi sablonnal reagálnévre: Loyola, Marcus többet nyújt annál, az előbbet és mélyebbet. M zot, az akori Spanyolországnak, vezető politikai munkásainak képsziult portréi közül engonak, a veszedelmes ujságírás előfutárjának legjobban.) Azután melizis, a szociológia és gével a Loyola nagy hatása rendkívüli erejű Végül a Loyola jelen egészen új alapú és egtekeléséhez jut el.

Mindent összevetve, cuse avatott kalauzok életének főbb fázisait Pajzán kedvű, szokifjukorában. Vén királatos ifju felesége az teli a lovagregények tesztörtiszt lesz, kalamgomjas. Egy bolondálmainak. Megsántul többé. A nőhódítások bicegve jár. Csak pánáskodás mellett e amely spanyol főnemesztáló.

Eddig nincsen sem Loyola sorsában. A emelkedik ki, hogy v az új hivatását. H most sem hagyja nyu morodottan is nagyot is nagyot, a legnagyobb átfogót. A becsvázarándoklással kez telenül töri át a pe tengeri út viszontags a Szentföldre. Allah araskodnak itten. A a legulsyobb meggyobb megaláztatás Loyola a vérbeli katcol a nehézségekkel ezen a veszedelmes Csak feleltés hatósá az őrhelyéről.

Hazakerül, diák le bulókkal egy padba, veltsege hiányait pó hallgató lesz belőle példája ragadós, láz sajatos módja megé büvőkörébe vonz né Viszont meggyűlik a szektáriust szimató dorgalással, egy k szerencsésen megus hogy rendíthetetlen valamennyi tanítás alázatos szolgálja a mindenekfelett a pa a hiba, hanem ab ahogyan a hitét szobocsátják neki, hog ünnepli. Tiszta bas hogy zsidók kerülte ba és hogy judaizá

Párisba költözik, vergődik fel magis berhódít ereje itt sül. Kilenc rendith valamennyi félolye mennyi magasan f gában — amikor, harcos papi rendj fegyverének szár szentföldi hitetlen ki céljával. A socie közül az egyik Lainez. Nagyesz pap. Loyola után fegyelmű rendnek nomenklatúrája s rálisa.

Loyola tudja a tal rendet az érc vinni. Menedékhez számára és az ujtérteket nyilváno

LOYOLA

(Ludwig Marcuse életrajza a jezsuitarend alapítójáról. Querido, Amsterdam kiadása)

Alkalmi olvasmányokkal és — ez a legjobb eset! — lexikon böngészéssel megfejelt középiskolás műveltségünk, néhány kész sablonnal reagál erre a közismert névre: Loyola. Marcuse persze lényegesen többet nyújt annál, ami közzsajon forog; főbbet és mélyebbet. Mindenekelőtt korrajzot, az akori Spanyol-, Francia- és Olaszországnak, vezető politikusaiknak és kulturális munkásainak képét. (A remekbe készült portréi közül engem a Pietro Aretinonak, a veszedelmes pamfletistának, az újságírás előfutárjának arcképe érdekelt a legjobban.) Azután megkísérli a lélekana- lizist, a szociológia és a fiziológia segítségével a Loyola nagy metamorfózisának és hatása rendkívüli erejének titkát feltárni. Végül a Loyola jelentőségének sajátos, egészen új alapú és egészen rendkívüli értékeléséhez jut el.

Mindent összevetve, — érdemes a Marcuse avatott kalauzólása mellett a Loyola életének főbb fázisait nyomon kísérni.

Pajzán kedvű, szoknyavadász apród az ifjúkorában. Vén királyának borissza, mulatók ifjú felesége az ideálja. A feje pelig teli lovagregények szecsájával. Később testőrtiszt lesz, kalandvágyó és dicsőségre gőzölgő. Egy bolond golyó vet véget az álmainak. Megsántul. Katona nem lehet többé. A nőhódításoknak is vége, amióta bicseggve jár. Csak papnak állhat; a katonáskodás mellett ez az egyedüli pálya, amely spanyol főnemes számára nem dehonosztaló.

Eddig nincsen semmi különös az Inago Loyola sorsában. A köznapiságból azzal emelkedik ki, hogy vésszes-komolyan veszi az új hivatását. Hogy a dicsőségszomja most sem hagyja nyugodni. Hogy megnyomorodottan is nagyot vágyik alkotni. Nem is nagyot, a legnagyobbat, az egész világot átfogót. A becsúgya végtelen.

Zarandoklással kezd, koldulva, nincstelenül föri át a pestiskordont, dacol a tengeri út viszontagságaival és elvergődik a Szentföldre. Allah hívei uralkodnak és araskodnak itten. A keresztényi zarandok a leg súlyosabb megbántásoknak és a leggyóbb megaláztatásoknak van kitéve. Loyola a vérbeli katona hősiességével dacol a nehézségekkel és szeretne végleg ezen a veszedelmes talajon megállapodni. Csak feletts hatóságának parancsa üzi el az őrhelyéről.

Hazakerül, diák lesz, nem átal apró nebulókkal egy padba telepedni, hogy a műveltsége hiányait pótolja. Végre egyetemi hallgató lesz belőle. Önsanyargatásának példája ragadós, lázálmai, igehirdetésének sajátos módja megejt néhány diáktársát, büvkörébe vonz néhány asszonyszemélyt. Viszont meggyűlik a baja az inkvizícióval; szektáriust szimatolnak benne. De egy kis dorgálással, egy kis vizsgálati fogsággal szerencsésen megussza a bajt. Kiviláglik, hogy rendíthetetlen híve az egyháznak, valamennyi tanítását hűségesen vallja és alázatos szolgálja a felsőbb hatóságoknak, mindennekfelett a pápának. Nem a hitében a hiba, hanem abban a bizarr módban, ahogyan a hitét szolgálja. Még azt is megbocsátják neki, hogy a szombatot is megünnepeli. Tiszta baszk vér. Nem valószínű, hogy zsidók kerültek volna be a családjába és hogy judaizáljon.

Párisba költözik, az ottani egyetemen vergődik fel magisteri rendfokozatra. Emberrühítő ereje itt egyre jobban érvényesül. Kilenc rendíthetetlen híve van már — valamennyi féltelenül idős mint ő és valamennyi magasán felette áll műveltség dolgában — amikor, 1834-ben, a jezsuiták harcos papi rendjét megalapítja. A pápa fegyverének szánta és mindenekelőtt a szentföldi hitetlenség kigyomlálását tüzte ki céljával. A societas Jesu kilenc alapítója közül az egyik zsidó-ivadék: magister Lainez. Nagyegyszi, pompás dialektikájú pap. Loyola után ő lesz ennek a katonai fegyelmű rendnek főnöke, a rend sajátos nomenklatúrája szerint: a jezsuiták generálisja.

Loyola tudja a módját, hogyan kell a fiatal rendet az érdeklődés központjába bevinni. Menedékhelyet alapít megtért zsidók számára és az ujonnan az egyház kebelébe térteket nyilvános gyűléseken — valóság-

gos cirkusz! — mutatja be a szenzációra éhes, mulatnivágyó római közönségnek. A folytatás szintén szenzációs, egy másik azilium; bűnbánó házasságtörő nők bujhatnak meg benne.

Maga Loyola is lényegesen átalakul generális pozíciójában. Egyszeriben ellensége lesz az önsanyargatásnak, a nyomor fitogtatásának, sőt a külső elhanyagolásának is. Exerctiáiban előírja a rend tagjai számára az étkezés csinyját, a szakáll illedelmes hosszúságát, az élet minden aprócseprő higiéniáját. Az asztalkendők száma, a tálalás módja és a... kiozettek tisztántartására egyképpen tárgya mindenre kiterjedő gondoskodásának.

A látomások, az álomjelenések és szózatok egyszeriben elveszítették az értéküket előtte. Az egyik levelében — mert a generális a levelek ezrei útján érintkeznek a világ minden részében szétszórtan élő katonáival és ezeket a leveleket a vezérítőkára, egy Johannes Polanco nevű spanyal- zsidó írja — így nyilatkozik erről a kényes témáról: Könnyen megcsúszhat, hogy a nagy elhagyatottságban, a szenvedélytől fűtve, testileg a sorvadásig legyengülve, elvész a tisztánlátásunk és rögeszmék áldozatává válunk. Azt látjuk és halljuk, amit látni és hallani óhajtunk.

A jezsuiták kis társasága csakhamar behálózza a világot, visszaszorítja a reformációt, helyreállítja a pápa és az egyház tekintélyét.

Mi tette képessé Loyolát erre a világtörténelmi fontosságú működéssé? Miben rejlik kivételesen nagy hatásának titka?

Marcuse úgy látja, hogy Loyola atheista volt. Mindenesetre keresztény, a kereszténység misztikumába burkolt atheista, aki fétet, fejet hajta ugyan az ég előtt, de nem számol többé égi segítséggel, sőt kijelenti, hogy istenkisértés a rendelkezésünkre álló eszközöket fumigálni és isteni csodára várni. Akí akar, annak semmi sem nehéz, — ez az egyik alapvető tézise.

Ami a kortársait elképesztette és magávalragadta: ez a keresztény alapú istentelenség. Aktivista, az emberi akaratra és erőre épít, a jó szellemek segítségétől nem vár többé támaszt. Emberi célok számára mozgósítja a kereszténység erőit és az álma, az Isten nélküli civitas dei, az emberrek földi paradicsoma, lényegében azonos az örök emberi álommal, amelyet Plato

140 év az ember természetes életkora

Lazareff moszkvai professzor meglepő kísérletei

Párizs, november 14. A Matin-ben Roger Simonet nagyon érdekes cikkben számol be azokról a kísérletekről, amelyeket Lazareff professzor a moszkvai orvosegyetem kísérleti osztályán végzett. Az érzékszervek érzékenységét választotta már kora fiatalságában tanulmányai tárgyává. Megállapította, hogy ez az érzékenység az újszülöttnél minimális. Még a legerősebb külső behatásokra is a legkevésbé reagál a csecsemő. Az érzékenység a 20 éves kor körül éri el legmagasabb fokát. Ebben az életkorban látunk, hallunk és érzékelünk a legfinomabban és leggyorsabban. Érzékszerveink érzékenysége azután lassan gyengülni kezd, míg az emberi életkor legvégén az érzékenység teljesen eltűnik.

Az orosz tudós kísérletei és hosszú évtizedekre terjedő megfigyelései alapján választ ad arra a kérdésre is, hogy mikor következnek be az érzékenység teljes eltűnése. Lazareff szerint ez 140—160 év között áll be. Ez annyit jelent, hogy ha valaki megérett ezt a kort és különösen teljes testi egészségnek örvendene is, akkor is teljesen vak lenne.

A végső határ

Lazareff professzor nemcsak az érzékszervek tanulmányozása alapján jut erre az eredményre, hanem egyéb vizsgálatai is ugyanezt mutatják. Az összehasonlító anatómiai módot nyújt arra, hogy megállapítsuk például a gerincek végső korhatárát. A csontozat tanulmányozása és a nemi érettség kifejlődése biztos támpontokat nyújt erre és így szintén arra az eredményre jutunk, hogy az emberi életkor végső határa 140 év körül lehetne.

A NŐI SZÉPSÉGET gondosan ÁPOLNI kell!

ARCKRÉM és PUDER a legfontosabb szépségápoló szerek. Míg a krém a bőrt ápolja, a puder megóvja szelétől és a nap sugaraitól. A THREE FLOWERS KRÉMET és PUDERT, a RICHARD HUDNUT-művek készítményeit használják mindazok a nők akik gondos arcápolásra és elsőrendű készítményekre szült helyezni. Használja arcápolásra a RICHARD HUDNUT készítményeket! A bőrnek ruganyosságot és fiatalos szépséget kölcsönöz!

RICHARD HUDNUT
+ three flowers + PUDER és KRÉM

vagy a Marx írásából ismerünk.

A számítását ott vette el, hogy ezért a földi paradicsomért a jólakottakat mozgósította, azokat tehát, akik már ma is paradicsomban élnek és így semmi okuk arra, hogy a világ rendjét megváltoztassák. „A nagy realista és gyakorlati férfiú végeredményében tehát álomkergető idealista volt.“ (g. s.)

san öregedni, hogy este meghaljunk, amikor elalszunk. Az ember minden reggel feltámad és minden este meghal, megerősítve ezzel azt a mondatot, amelyen még Homeros mondott: „Az álom a halálhoz hasonlít.“

Önkénytelenül is felvetődik a kérdés, vajon nem lehetne-e az emberi életet meghosszabbítani? Elméletileg igenlően válaszolhatunk, mert érzékszerveink érzékenységének kifejlődését meggyorsíthatjuk, viszont csökkenését hátráltathatjuk. Lazareff tanár kísérletei alapján azt állítja, hogy különböző vegyi anyagokat talál, amelyekkel az agyra befolyást gyakorolhat e tekintetben.

Az orvosok már rég megfigyelték, hogy azok, akik tifusból vagy más hágyamás betegségből felgyógyulnak, a megfiatalodás tüneteit mutatják. Az ősz haj visszanyeri régi színét, a bőr felfrissül és ismét ruganyos lesz. Tudjuk azt is, hogy a paralízis prog-

Amikor a fejes...

... behatol a szervezetbe, legjobb orvososság a NEURALGINE JURIST

ressziva következtében az agy megtelik a vérba j kórokozó bacillusai, a félelmetes spyrochetákkal, amelyek mérgező anyagokat, toxinokat termelnek. Ezek eleinte ösztönzőleg és élénkítőleg hatnak az agyra és csak később pusztítják el az idegek tevékenységét. Ez a magyarázata annak, hogy a paralitikusok életében két korszakot különböztethetünk meg: az első időben a paralitikusok a legnagyobb zavarokkal jutnak és csak a második korszak vezet azután az elme teljes eltoppulására.

Magilinizki és Podlaschuk professzorok a röntgenintézetben kísérleteket végeztek különböző megfiatalító szerekkel és arra a tapasztalatra jutottak, hogy például a röntgensugarak a megfelelő adagolásban igen kedvező hatással vannak az agyra és az idegrendszerre.

partózkodik ezuttal a tétl...
Igy tehát mihelyt az idő...
komoly üzletre lehet szá...
fogyasztók által keresett

atban teljes územmel dol...
Ammár nem is igen fogad...
rácsonyi szállításokra. A...
árak munkáját és foglal...
lenül fokozni fogják rövi...
tőleg a hadsereg által ki...
nagyobb arányú szövet-

Gazdasági hírek

vasutigazgatóság áthelye...
omplikációk merültek fel...
Tabacovici CFR vasuti...
szkodik ahhoz, hogy a ke...
sége Timisoaráról Aradra...
az ügyben Nistor Dimitru...
tus különben Bucurestiben...
zik az illetékes köröket...
elhatározásuk megmásátá-

a Danek gépgyár többmil...
aradi és a freidörri cu...
ése ellen. Az aradi, majd...
kított timisoara-környéki...
rak főrezervényese Frin...
gazdag örmény, aki még...
8.5 millió csehkoronáért...
prágai Breifeld Danek...
zetések körül az idők fo...
csehkoronára új törlesz...
k fel a felek, de amely fi...
Fringham nem tett ele...
év augusztus végéig még...
a tartozása maradt fenn...
ég újabb halasztásba nem...
megindította a peres el...
nkorgyári főrezervényes el...
ele iránt gazdasági körök...
eklődés nyilvánul meg.

edelmi és Iparkamara uj...
Kereskedelmi és Ipar...
tartotta tisztújító köz...
során a következő uj...
tták meg: Elnök Mihai...
beséről, alelnökök lettek...
ki a kereskedelmi ügy...
Gh. Vucu, aki az ipar...
vezetini.

ban szenvedők...
tikai „Donhide“ a bécsi...
nika véleménye szerint az...
yan esetekben is használt...
szelés eredménytelen ma-

utánvételt megrendelhető...
ár Bucuresti, Calea Vic-

z alkohol...
m adhat ital...
pedéyleket

ber 14. A pénzügymin...
ogy közigazgatási uton...
ési engedélyt sem enge...
kéréseket kizárólag az...
intézheti el.

éleljaknál, a máj és az...
éséinél, reggel felkeléskor...
Perenc József“ keserűviz...
asztva remek természet...
orvosok ajánlják.

Az antiszemitizmus és...
Labor-kiadás 106 lej, Le...
an utánvételt. Kérje a...
teljes jegyzékét.

LET LEKKE:
DEN AZ ÚJ KELETEN

vosnő (a wieni Lázár...
aszisztense) vezetése...
att álló

pedagógiai...
thon

(korlátolt számban)...
gyermeket.

gyógyít:

ást, halló-némákat, ne...
gyermeket (notórius...
korai sexualitást, düh...
idegbetegségeket. Ered...
amos referencia.
geje Ferdinand Nr. 71.

EMIL LUDWIG:

GYILKOSSÁG DAVOSBAN

A bünbák

A zsidó, az a bünbák, amire a németeknek szükségük van. A németek, mint minden ember, aki kívül fennhéjázó, belül viszont nem biztos a dolgában, rossz vesztők. A harcias németek a vereséget, amit egyedül a rossz vezetés idézett elő, nem tudják elfelejteni s vezetőik egyetlen egy hibáját sem akarják bevallani. Ezért kellett kitalálniok egy lényt, amely a győzhetetlen nép hátába orvult tört dőfött, mint Hagen a Siegfriedbe. Ahelyett, hogy a kár során tanultak, vagy legalább okosodtak volna, egy titokzatos büntést ráncigált ki. Ki ez? Az „idegen“, a zsidó! Így tört ki a saját öntetszelgés védelmére a zsidógyűlölet.

Dávid, a diák talán nem jut ilyen messzi. Miféle elemzés enyhítené a szomorúságát? Hogyan? A kiűzésről beszélnek. A zsidók több mint ezer éve telepedtek Németországba. A nép vezetői, Luther és Reuchlin, Goethe és Schiller védelmükbe vették, a háboruban mint katonák estek el, s a háboru után csak egyszer, Rathenau alatt álltak vezető helyen, de akkor is sikerrel: hogy merészelteti tehát a kalandorok egy csoportja tőlük azt a szülőföldhöz való jogot elvenni, amit részükre a hegymány és a művelődés, az állam és a nép szolgálatában töltött évszázadok, a törvény és a szokásjog biztosított.

Törvény a szerelem ellen

Mindezeket tudta a diák s most mégis meg kellett élnie, hogy barátai Németországban máról-holnapra elvesztették polgári jogait, se nem választanak, se nem választatnak, sem állami-, sem községi hivatalnokok nem lehetnek; gyermekeik nem látogathatják az u. n. germán iskolákat, ők maguk a színházakat, muzeumokat, könyvtárakat. Dávid olvasta, hogy a Harmadik Birodalom előtt kötött házasságok — így döntöttek Berlinben és Karlsruheban — érvénytelenek, a gyermekeket törvényteleneknek nyilvánították, mert „az árja panaszos a házasságot a zsidó válóattal nem kötötte volna, ha 1930 augusztusában a fajkérdésről azóta szerzett ismeretei birtokában van.“

Mindez azonban az állam. S igazodott-e valaha a barátság és a szerelem a törvénytől? Nürnbergben azonban hoztak egy másik törvényt is: különböző fajok között minden szeretetteljes viszony tilos és mind a két fél büntetendő. Mit érzett Dávid, a diák emel a mondatnál, amely mélyebben megálázta, mint mindaz, ami eddig történt! Mi lenne, ha ő itt Svájcban véletlenül megszeret egy keresztény nőt, ez a szeretet ennek a törvénynek a szellemében már ma lehetetlen s ha a mozgalom tovább terjed, holnap tényleg lehetetlen lesz? Dávid, aki inkább álmodozó, mint realista, ezzel a mondattal olyan reményei összeomlását látja, ami szívenyeseit és életét talán egyedül tette volna elviselhetővé.

Dávid hívása

A mozgalom már itt volt, ájtott a határon. Németországi mintára alakított csoportok és frontok terjesztették a zsidógyűlöletet Svájc három nagy városában. Bernben a diák szeme láttára sorolta fel egy hosszú per, hogy mi mindent készítenek elő a zsidók, a legostobább meséket arról, hogy egy bizonyos „cion bölcseseinek“ tanácsa a világorradalmat készíti elő s bár a törvényszék mindezeket visszautasította, megelőzőleg órák hosszat tartó beszédekben védelmezték álláspontjukat német agitátorok. A zsidó gyűlölet tehát ideért: itt, a demokrácia országában is megjelent.

Ez a talán hirtelen jött felismerés a diákokat teljessé kihozta sodrából s később be is vallotta, hogy dühét a megszeretett országot ért támadások okozták. A legutolsó benyomások fölkaparták. A nürnbergi törvények, anyja halála, nagybátyja kigunyolása, a náci szellem behatolása Svájcba, mind együtt hatottak rá s a gyűlölködésből és letárgiából felrúzták. A diák emlékezett arra, hogy a neve Dávid.

Ha eddig valamiféle bosszúra gondolt, úgy ez az ut járhatatlannak tűnt előtte, mert a diákban mindig élt a gond, hogy milyen erősen ártama törzstestvéreinek, ha magában Németországban állna bosszút. Hisz még mindig 400 ezer zsidó él Németországban s vajjon nem tusz-e valamennyi a bosszú minden cselekedetért? Mi volna azonban, ha Svájcban pécezme ki egy németet és a világnak ezen az egyen mutatná meg, hogy népe megsértett becsületét a zsidó is megbosszulhatja? Nem maguk a zsidók ellenségei adták meg erre a jelt? Az ő módszerüket, az ő gyilkos- és állam-filozófiáikat kell alkalmazni, de saját magukra.

Ez a gondolat a diák Dávidot lehet, hogy foglalkoztatta, mert mostantól kezdve próbálja mindama gatlását legyőzni, amit a ne-

velés és a vallás, a gondolkodás és az érzés rárakott. Miután eddig az ellenséget csak gyűlölte, mostantól az ellenségétől tanulni kezd. Azok közül a könyvek közül, amelyek a Harmadik Birodalom történetét heroizálják, csak egyet kellett fellapoznia. Mit talált ebben?

„Az istenverte zsidó dicszó“

Ott állt pl. a „harcis szövetségek“, a későbbi SA dala, amit már 1921-ben énekeltek:

Vitéz testvér, le ki Gareist lelőtted Visszahoztad im' a legszebb időket: Megszabadultunk egy szocialistától! Tettedből mily' gyujtó lelkeség világol. Rathenau sem érhet Normálisan véget, Bosszu legyen urrá! Hurra, hurra, hurra! Szó oda bőven a Wirthre, Agyba, főbe, nyakszirtre! És lödd le a gettó Rathenauját, Ez isten verte zsidódicszóját!

De talán ez csak az ucca. Mit mond a „Führer“? „Az a vád, hogy Rathenau meggyilkolta, az SA-t még szorosabban fűzi Klintsch-hez. Azután itt van Heines, aki egyik cimborája meggyilkolása után Roehmtől azzal kapta meg felmentését, hogy „a formális bíróságot beavatkozásával szemben a katonának joga van öni vesztésén esetén.“ Később Hitler ezt a gyilkost Breslau rendőrfőnökévé tette; egy évvel később pedig az emlékezetes június 30-án barátja ágyában gyilkoltatta le.

Rathenau gyilkosának sírján 1933 júliusában a nemzeti szocialista párt babékoszorúkkal, emléktáblával és beszédekkel ünnepeit, amikor, hogy ezek a hősök „a német Gószusz itéletét hajtották végre a német nép kártevőin. Nyitlan bevalljuk, hogy a ti cselekedeteiket mindig a történelem nagy tetteiként fogjuk tisztelni és hirdetni!“

Német jogszemlélet

A naplóban, amit Göbbels miniszter tett közzé, a diák erre a mondatra bukkan: „Az uszitások a sajtóban a legalantasbb személyi nivóra süllyedtek. Végül is el kell határoznia magát az embernek arra, hogy az ilyen kreaturákat egyszerűen leölje.“ Amikor Lessing professzort Marienbadban a náci megölték, a párt szászországi lapja ezt írta: „A golyó tulajdonképpen olyan állapotot tett végérvényessé, mely valójában már sok esztendeje fennáll.“ Rother gyilkosait Liechtensteinben sohasem ítélték el. Ezzel kapcsolatban követelte a Deutschen Juristenzeitung hasábjain (1933. VI. 1.) Dietrich törvényszéki elnök: „A bator bírónak már ma szabadlábra kell helyezni a vádlottakat, akik nemzeti okokból követték el a gyilkosságot... A küzdelem módszerei közül a gyilkosság a legkézenfekvőbb. A belső ellenség őseink előtt elvesztette a megbecsülést, becstelenné és földönfutóvá lett; minden néptárs nyitlan agyonüthette.“ Amikor azonban Potempán, a felsősziléziai faluban öt náci megölt egy kommunista munkást és ezért halálra ítélték őket, táviratilag a következő batorítást kapták (1932 augusztus 22.): „Bajtársak! Ennek a szörnyű vértiteltnek a hallatára határtalan hűséggel érzem magam hozzátok köztve. A ti szabadságotok ettől a pillanattól kezdve a mi becsületünk kérdése. Hitler Adolf.“

Az ilyen példákot felizgulva s kigyujtva annak a lehetőségétől, hogy Svájcban cselekedhet anélkül, hogy németországi hittevéreit veszélyezteti s felélenkülvé atól a gondolatától, hogy az utolsó évek minden szünetesétől megszabadulhat, a diák most pontosabban utána néz, hogy a német mozgalom Svájcban mit tett és mire készül.

A németek Svájcban

A németek (135 ezer idegen, négymillió svájci között) évtizedeken keresztül lojalis vendégek voltak Svájcban s amikor Bismarck egy alkalommal egyik krószakos politikai cselekvésére itt készült föl egészséges, honfitársainak csak egy részét tapasztalhatta a maga oldalán. A régi egyesületek itt ugyanugy, mint mindenütt, az iránt a haza iránti érzelmüket, amit önként elhagytak, arra az országra vitték át, amely számukra szabadsága miatt, mint lakóhely kellemesebbnek tűnt. Számszerint is, amit Németország emberben és áruiban Svájcba szállított, mindig sokszorososa volt annak, amit Svájcból kapott.

A Harmadik Birodalom mindent megváltoztatott. A totalitásra való igényében, mint minden környező országot, úgy Svájcot is kívándorolt fiaival eleitől kezdve aláaknázni törekedett, hisz a Nagynémetország a célja. Így az a német, aki külföldön él, a német konzul és a német követ kezétől függ s ha ezeknek van elég spionjuk, egy a német polgár magatartása külföldön még jobban szemmel tartható, mint odahaza. Így osztották be Svájcot a két utolsó év folyamán negyvenöt náci „helyi csoport“-ra és „támpont“-ra, amelyekhez még a Hitler-ifjuság 21 csoportja csatlakozik. Svájcban minden német sőt minden német eredetű svájci, minden utazó és fűrdővédég viselkedését és cselekedetét figyelik, akik mindezeknek a Harmadik Birodalomhoz való hűsége fokát mérik és jelentik.

A náci Svájcban

Egyedül Bernben a náci az ottani 3500 német számára 12 szervezetet alakítottak: a párt helyi csoportját, a Hitler-ifjuság helyi csoportját, a német lányok szövetségét, a főiskolásokét, szakmai csoportokat, a nőközösséget, a Hitler-segélyt stb. s mindezeket a szövetségi fővárosban, ahol a világ valamennyi állama diplomáciai képvisellettal rendelkezik és egyik sem kísérelteik hasonlókkal. Itt ugyanugy, mint Németországban, mindezeket a csoportokat militarizálják s ha nem is látható fegyverekkel, de zászlókkal és zenekarokkal látják el s a fiatalembereket táborokba és menetszolgálatba gyűjtik. Mindenütt az élen helyi csoportvezetők állnak; mindezek fölött áll és parancsol az „országvezér“. Ez a legmagasabb náci Svájcban s Hitler hivatalos helyettese ebben a meg meg nem váltott országban. Ha a megbántott zsidó Svájcban a férfit keresi, akin bosszút állhat, úgy az csak ez lehet.

Ki az országvezér?

Advertisement for Sheaffer pens. It features an illustration of a fountain pen and a ballpoint pen. The text includes: 'CSAK SHEAFFERNÉLVAN MEG MIND A HÉT.' Below the illustration, it says: 'Ha tollat vesz legyen öber Adja vissza ha nem Sheaffer. KAPHATÓ MINDEN JOBB PAPIR-ÜZLETBEN. Vezérképviselet Románia részére: A. KAUFMAN ŞI FTUL, SIGHET. Kapható 600-tól 2500 lejig.'

Gustloff pályafutása

A háboru alatt egy mecklenburgi bankhivatalnok jött Davosba, Gustloff, a kis Schwerin városka polgára, aki nem volt katona, mert tüdőbeteg. Aki ezt a 22 éves óriást akkoriban látta, felismerhette benne a nagyság és az erő közti ellentétet, mely későbbi pártjában olyannyira kifejezésre jutott. Először, mint kisegítő, később pedig, mint a meteorológiai intézet totumfaktuma derekasan érvényesült, naponta pontosan vezet az időjárás táblákat, kicsi hivatalnoktermézetet, aki kötelességét minden képzettség, minden ambíció nélkül teljesíti: mellesleg a magaslati levegőn és napon a tüdejét kigyógyította. Az intézet, mely kezdetben német volt, közvetlen a háboru után, amikor a pénz hiányzott svájci alapítványná változott át, járulékait a Szövetségtől és a Kantontól nyeri. A német Gustloff Vilmos így egy hivatalos svájci intézet alkalmazottja lett.

Szinte egyidejűleg, 1923-ban ez a német belép a még zsenge nemzeti szocialista pártba. A férfi, aki mindent Svájcban köszönhet, az egzisztenciáját dupla értelemben, szenvedéllyel olyan német párthoz csatlakozik, amely programja első pontjában kimondja: „Követeljük minden német csatlakozását egy Nagynémetországba.“ Ebben a követelésben Ausztria mellett a német Svájc a legnagyobb falatot jelenti.

Ez a Vilmos, akit apja a német császár után nevezett, mint ahogy Dávid a zsidó király után kapta a nevét, abban az egyben közös Dáviddal, hogy természeténél fogva beteges. Benne azonban ugyanugy, mint név keresztapjában, II. Vilmosban a testi gyengeség a hangos láma utáni vágyba és a férfias követelődzésbe csapott át. Mivel nem volt katona s a fél háborut s az ez után következő súlyos esztendőket az éhezésszel kivül kényelmesen töltötte, Svájc biztos és egészséges magaslati helyéről erős Németországot követel.

Hogy svájci földön svájci pénzből élt, nem tartotta vissza a német vendéget attól, hogy arra az új zászlóra esküdjék föl, amely alatt Svájc nagyobb részét meg kell hódítani. Ez az ellentmondás ezt a gyenge, de mégis hősiesre törekvő embert egyáltalán nem nyomja; házassága elején abban sem talált semmi kivételment, hogy árja felesége alkalomlag Silberroth Mózes davosi ügyvédnél kap munkát.

(Folytatjuk)

Advertisement for Szabadalmakat (Patents). The text says: 'Szabadalmakat előkészít és kieszközöl gépészeti és vegyészeti tárgyat is MARKO V. okl. gépészmérnök műszaki irodája OLUF, Calea Regale Ferdinand 48-45. Telefon: 456. Telefon: 453.'

Advertisement for Székely and Iréti. The text includes: 'SZÉKELY és IRÉTI bútorgyár r.t. állandó kiállítását'. Below the text is an illustration of a desk with a typewriter and a lamp. At the bottom, it says: 'BUCUREȘTI, ROMÂNIA' and 'TACHE IONESCU'.

Advertisement for Wizo. The text says: 'Wizo HIVATA Az ora'. Below this, it describes a lecture by Dr. Roth Dzsóné and Wizo, mentioning a 5-year course and a certificate.

A mai napon — méregre tesszük a kámból egy évi munkásságát. A Wizo Hivatás tekintetbe, a juk meg, hogy a 2 év előlépésre előbbre lép szortok munkájában. zódó tempó (pl. a mutattak a 2 év előáltalanos munka s mentünk és ez a mutaképességét, létjogosult. Egyesületünk azért mert oly programmal légtűrés térben mozgókerezik a gyakorlat által Palesztinát tézmenyek: mezőgazdálk, anya és cseccse egészségügyi, pályanapközi otthonaink berendezett szociálisról igen sokszor volt hallani, ezek mindtában állanak. Ezen bevándorló nőknélak segítségére és kadásukat az új és s hanem felbecsülhet mostani arab zavar el sem képzelhetjaffai menekültek tehetetlen gyermekek avivi apparátusa akcióba. A Wizona alatt beszervezni a bert nemcsak a gondoskodás történe — Elképzelhető, rendes körülményösszegre van szükségül működéseseneráció bizonyos hszervezeti központ is iparkodtunk a kvenni részünket a évről-évre emelkedponttal szemben. értük, ez annak a kának köszönhető kifejtett. Az alapban a Wizo mind és kivette részét a idei KKL és KH jmel kíséreni, kitírkontingensen fellfel, — Ugyancsak tevékenységét a munkát nemcsak nem propagandát jaink és azok es nyelv tanulásá n dítson. Ezen a pótolnivaló, hogy évvel ezelőtt tar külön héber kurz dean a Brith Ivr kitani. Ezeket a zónség körében zette és vezeti. Az elnöki meg a Zs. N. Sz. és e

WIZO Az zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Az oradeai Wizo közgyűlése

A Wizo oradeai csoportja október 25-én tartotta meg ötödik évi közgyűlését a város-háza dísztermében. A közgyűlés fénypontja emelte dr. Roth Dezsőné orsz. elnöknő jelenléte és előadása. Dr. Markovits Ignácné, aki az oradeai Wizo megteremtője és elnöke üdvözölte a megjelenteket és az illusztris vendéget, majd könnyeligasztó gyászbeszédében emlékezett meg a palesztinai hősekről, az elpusztult fákról és kertekről. Ugyancsak megemlékezett a zsidóság nagy halottairól Náchum Szokolovról és Dizengoffról, valamint a helybeli elhunyt Wizo testvérekről, dr. Kenéz Lajosnéról és Mezey Mártonnéról. Azután logikus sorrendben vázolja az oradeai Wiza 5 éves teljesítményét és örömmel állapítja meg, hogy az egyesület az elmúlt évben is bizonyosságát adta életképességének.

Az oradeai Wizo öt évés munkássága

A mai napon — mondotta az elnöknő — mérlegre tesszük múlt évi működésünket, amiből egy évi munkásságunk eredménye fog lezárulni. Ha a Wizo 5 éves munkásságát vesszük tekintetbe, akkor örömmel állapíthatjuk meg, hogy mozgalmunk évről-évre, lépérlől-lépésre előre haladt, s ha az egyes reszortok munkájában nem is volt meg a fokozódó tempó (pl. a héber nyelvkurzusok nem mutattak a 2 év előtti eredményt), mégis az általános munka szempontjából csak előre mutatunk és ez mutatja az oradeai Wizo életképességét, létjogosultságát.

Egyesületünk azért tudott életképessé válni, mert oly programmal rendelkezik, mely nem légüres térben mozog, hanem mélyen bennegyökerezik a gyakorlati élet talajában. A Wizo által Palesztinában fenntartott összes intézmények: mezőgazdasági, háztartási iskolák, anya és csecsemővédelmi intézmények, egészségügyi, pályaválasztási tanácsadók, napközi otthonaink és egyéb mintaszerűen berendezett szociális intézményeink, amelyekről igen sokszor volt alkalma a közönségnek hallani, ezek mind a gyakorlati élet szolgálataiban állnak. Ezen intézmények nemcsak a bevándorló népek és gyermekeknek nyújtanak segítséget és könnyítik meg alkalmazkodásukat az új és szokatlan viszonyok között, hanem felbecsülhetetlen szolgálatot tettek a mostani arab zavargások ideje alatt is. Szinte el sem képzelhető mi lett volna a sorsuk a jaffai menekülteknek, — legnagyobb részük tehetetlen gyermek, — ha a Wizo teljes televéi apparátusa nem lépett volna azonnali akcióba. A Wizonak sikerült napok, sőt órák alatt beszervezni a segély-akciót és 9000 embert nemcsak momentán elhelyezni, hanem gondoskodás történt azok további sorsáról is.

— Elképzelhető, hogy intézményeinknek rendes körülmények között is milyen nagy szükségre van szükség, hogy azok zavartalanul működhessenek. Ezért vállal minden federáció bizonyos hozzájárulást a Wizo világszervezeti központjának fenntartásához. Mi is iparkodunk a legmesszebbmenő módon ki-venni részünket ebből a munkából és ezért évről-évre emelkedő büdzsét vállaltunk a központi szemből. Hogy ezt az eredményt elérjük, ez annak a felvilágosító és kulturumunkának köszönhető, amit 5 év alatt a Wizo kifejtett. Az alapok munkájának támogatásában a Wizo mindig az első helyen szerepelt és kivette részét minden akcióból. Ha csak az idei KKL és KH jelentéseket fogadjuk figyelemmel kísérem, kitűnik, hogy a KKL-nél vállalt kontingensen felül 20.000 lej pluszt hoztunk fel.

— Ugyancsak megemlíthetjük a Wizo élénk tevékenységét a hebraizáció terén. Ezt a munkát nemcsak anyagilag támogattuk, hanem propagandát is fejtettünk ki, hogy tagjaink és azok családtagjai körében a héber nyelv tanítása minél intenzívebben tért hódítson. Ezen a téren még sok a tenni- és pótolnivaló, hogy elérjük azt a nívót, ahol 2 évvel ezelőtt tartottunk, amikor a Wizonak külön héber kurzusai voltak és sikerült Oradeán a Brith Ivrit Olamit központot megalakítani. Ezeket a kurzusokat Feig Lászlár a közönség körében már jól ismert pedagógus vezette és vezeti.

Az elnöki megnyitó után dr. Bárdos Imre, a Zs. N. Sz. és az Alapok nevében üdvözölte

az 5 éve működő Wizot és felhívta a közönség figyelmét a Bicaron akcióra.

A titkári jelentés Dr. Gellért Miksáné titkári beszámolójában ismerteti a múlt évben végzett kultur és vigalmi munkát.

— A galutban élő asszonyok kis csoportjának feladata — mondotta — nemcsak az, hogy a Központtal vállalt kötelezettségeinek eleget tegyen, de felvilágosító és nevelő munkát is kell végeznie. Múlt évi kulturumunkának tanuskodik arról, hogy hallgatóságainknak mindig nívós és tartalmas előadásokat nyújtottunk. Kultúr-előadásaink méltó bevezetője volt dr. Roth Dezsőné, országos elnöknőnknek a múlt évi közgyűlés alkalmával tartott értékes előadása, melyet héber nyelven kezdett meg, majd magyarul folytatott. Ereci útja során tett megfigyeléseit adta elő rámutatva a Nemzeti Alapok és a Wizo munkájának fontosságára.

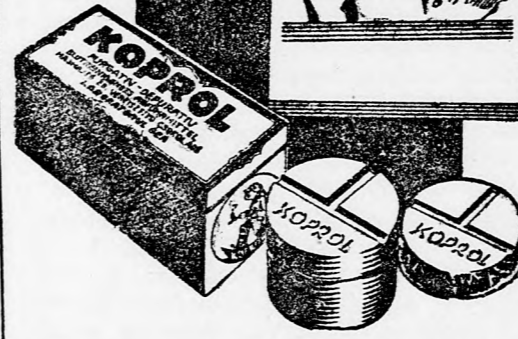
Kultúr-előadásainkat főképpen magánlakásokban tartottuk. Az elsőt vigalmi elnöknőnk, az időközben városunkból eltávozott Bernáth Béláné rendezte, akinek lakásán igen nívós és a jelenlévőket meggyőző előadást tartott dr. Roth Dezsőné orsz. elnöknő. A következő kultúr-előadást dr. Markovits Ignácné elnöknőnk lakásán volt, ahol Bleyer Adolf „A zsidóság apoteozisa” címen tartott mély filozófiai előadást. Ez az előadás egyben azt is jelentette, hogy sikerült a mizrachista asszonyokkal harmonikus együttműködést megteremtünk. Dr. Pollatschek Pálné lakásán Moritz Geiger tartott nívós előadást „Heinétől Herzl-ig” címmel. Krausz Hermanné kultúr-előadásán dr. Markovits Ignácné beszélt a „Szniifról”, majd Moritz Geiger, mint a Keren Hajjeszód kiküldöttje tartott propaganda-előadást.

— A reaktivált Barisszával közösen rendezett nyilvános szemínáriumon Nussbacher Joel Clujról tartott érdekes előadást a palesztinai országépítés szociológiájáról, majd dr. Jeremias Aranka heti revüt olvasott fel. A következő folytatóság szemínáriumon dr. Pollatschek Pálné érdekes heti revüt tartott aktuális zsidó kérdésekről a galutban és Palesztinában, melyet szavallatok követtek és végül Danzig Hillél a cionizmus világpolitikai helyzetéről tartott objektív és minden részletet átfogó előadást. Jól sikerült kultúr-előadás volt dr. Markovits Józsefné lakásán, ahol Pogány Györgyné nagy hozzáértéssel ismertette Ilja Ehrenburg Lasik Rojtszvanz című szatirikus könyvét. Székely Ignácné kultúr-előadásán dr. Neumann Oszkár beszélt nagy érdeklődéssel. A következő kultúr-előadást Heller Józsefné rendezte, melyen Pogány György tartott nagyszerű előadást. A Székely Ignácné által rendezett második délutánon Bató Lajos a Keren Kajemeth megbízottja nagy történelmi tudással felépített előadást tartott a Naxos hercegről. A Zs. N. Sz.-el karöltve rendeztük meg a városházán gyászünneplésünket, melyen Pogány György román megnyitója után dr. Markovits József tartalmas héber előadásban méltatta az elhunyt nagy vezér érdemeit. Rosenberg Mancsi és Salomon Ernő beszéde után dr. Jordán Viktor gyönyörű emlékbeszéde következett.

— A legutóbbi kultúr-előadást Heller Józsefné rendezte, melyen Schiller Sándorné adott alapos és közvetlen beszámolót a cluj konferenciáról. Sikerült megnyernünk egy estére a kiváló író, Giskalay Jánost, aki intelligens publikum előtt tartotta meg mely filozófiai előadását a zsidó szatiráról visszamenve a próféta korszakig.

— A Fészek Klubban tartotta meg Adler Hubert nagyszerű előadó-estjét. Ugyanott tartott gondolatokban gazdag előadást Danzig Hillél „A zsidó humor”-ról. Kulturumunkának legnagyobb teljesítménye az Irodalmi Törvényesék, melyet a Zs. N. Sz.-el közösen rendeztünk és amelyen olyan kiváló előadók voltak, mint dr. Kepes Miklós, Giskalay János és dr. Weisz Endre. A bíróság dr. Markovits Ignácné, Pogány Györgyné és dr. Fried Józsefből állott. Tárgya Feuchtwanger A zsidó háború című könyve volt. A rendezés dr.

Jó emésztés, jó kedv

„A barátom mindig jókedvű, nekem pedig állandóan fáj a fejem!”

Mily gyakran lehet ez hallani! Amellett pedig a rejtély megoldása igen könnyű: jó emésztés, jó kedv! Ha emésztő szervei nem működnek jól, ha székrekedésben szenved, nem lehet jó kedvű, mert ez az állapot fejfájást okoz és egyéb kellemetlenségeket. Szüntesse meg a bélrendeséget, szedjen egy jó, biztos és enyhén ható hashajtót! Szedjen KOPROL-t, a jóízű csokoládépasztillát! KOPROL-t kitisztítja gyomrát, szabályozza az emésztést és újra visszaszerzi jó kedvét!

KOPROL
AZ IDEALIS HASHAJTÓ!

Markovits Ignác a Keren Kajemeth elnöknének érdeme.

— De nemcsak a kultur, hanem a vigalmi rendezvények alkalmával mutatták ki asszonyaink áldozatkészségüket és munkabírásukat. Hetekig nagy ambícióval készültünk a Purimbárra. A buzgó Wizo asszonyok lefolytatták az akciót, bár láthatatlan bál lett, az eredmény mégis látható volt, sőt anyagilag ugyanazt az eredményt érték el, mint tavaly a bál megtartásával. Házi játékdélutánokat rendeztek sorban dr. Jeremias Aranka, Fried Jenőné, Borgida Józsefné, dr. Hegedűs Árpádné, Epstein Samuné két délutánt, azután Glück Béréné, Beer Ferencné, Jachzel Joachimmé, Teller Jakabné, Schiller Sándorné, Mezőné Kain Eszter, Nussbaum Sámuelné, dr. Timár Miksáné és Huszár Lászlóné.

— A tél hónapokban a kultúrestéken kívül jó sikerrel műsoros estéket is rendeztünk a Fészek-Klubban, majd nyáron két Gardnarpartyt rendeztünk az Ujságíró Klubban, melyek ugy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerültek. Juniusban nagyszabású gyermek-előadást tartottunk a Városi Színházban.

— Mint a múlt évben, ugy most is részt vettünk az idei Keren Hajjeszód kampányban is és részt mint Maritz Geiger kísérei, részint pedig mint önálló gyűjtők, asszonyaink sikeresen dolgoztak is.

— A KKL munkából alaposan kivettünk részünket. Legszébb teljesítményünk a már előbb említett purimi bál volt, de sokat segítettek a Bató igazgató által lefolytatott 40.000 dunam akcióban, melyből a bevétel 50%-át asszonyaink segítségével érték el. Részt vettünk a sékel akcióban és az Impersey gyűjtésben is.

— A Clujon megtartott országos konferencián mint delegátus dr. Markovits Ignácné elnöknőnk, aki egyszersmind az oradeai Wizonak alelnöke, Schiller Sándorné és dr. Markovits Józsefné, a NIB konferencián Epstein Samuné vettek részt.

— Évközben dr. Markovits Ignácné meglátogatta a valea lui mihail csoportot és ott nagyszerű előadást tartott az általános cionista munkáról és a Wizo asszonyok munkájáról.

Ezután Epstein Samuné pénztári jelentését terjesztette elő, majd Teller Jakabné Keren Hajjeszód beszámolója következett. Rosenberg Mancsi Keren Kajemeth jelentése adatszertien igazolta, hogy a Wizo ebben a munkában is első helyen áll. A régi vezetőség nevében dr. Ignácné leköszönt, majd egyhangulag megválasztották az új tisztikart.

Dr. Róth Dezsőné előadása

Ezután dr. Róth Dezsőné orsz. elnöknő emlékedett szövegre. Héber nyelven kezdte beszédét, majd magyarul folytatja. Összintén ájálja, hogy még mindig nem értjük és nem használjuk népünk nyelvét, pedig nincs népi megújulás szellemi és nyelvi megújulás nélkül. Célnak a zsidóság feltámasztása, és utolsó kísérelt a zsidóság megmentésére és ha kiűzünk, dolgozunk népünkért, gyermekeinkért tesszük. Nem fantom ez, amiért harcolunk, hiszen a földet, régi bizakodó álomk valóra válását régen ígéri nekünk az Irás. A palesztinai szomorú események ne csüggyesszenek el, mert ott honfoglalás folyik és aki életet akar nyerni, annak életet kell kockáztatni. És a mi hánya-

tott életünk viharzó tengerén az egyetlen kikötő: Erec Jisrael.

Dr. Róth Dezsőné szavait viharos lelkesedéssel fogadta a közgyűlés hallgatósága és nagy tapsal köszönte meg a gyönyörű beszédét.

A közgyűlés után dr. Markovits Ignácné elnöknő lakásán dr. Róth Dezsőné fontos megbeszéléseket folytatott a Wizo vezetőségével.

A megválasztott új tisztikar a következő: Elnök: dr. Markovits Ignácné. Társelnök: Borgida Józsefné, dr. Molnár Vilmosné, Nussbaum Sámuelné. Titkár: dr. Gellért Miksáné. Pénztárnok: Epstein Samuné. Ellenőr: dr. Fried Józsefné, Székely Ignácné. Kulturbizottság: Elnök: Rosenberg Mancsi és dr. Pollatschek Pálné. Alelnök: Pogány Györgyné. Tagok: Glück Béréné, Huszár Istvánné, dr. Jeremias Aranka, dr. Kepes Miklós, Lóbl Edit, dr. Markovits Józsefné, Mezőné Kain Eszter, Szilágyi Ernőné, Ullmanné Schwartz Magda, Vigalmi bizottság: Elnök: Farkas Jenőné és Heller Józsefné. Alelnök: Gálósi Ferencné. Tagok: Akos Gyuláné, Balázs Árpádné, Grósz Gézáné, Hajdu Hugóné, dr. Halmi Istvánné, Huszár Lászlóné, dr. Markovits Sándorné, Schiller Sándorné, Szenes Antalné, dr. Vértés Sándorné. Palesztinai alapok bizottsága: Elnök: Jachzel Joachimmé. K. H. biztos: Teller Jakabné. K. K. biztos: Mandel Ferencné. Sékel biztos: Czitter Jenőné. Tagok: Ardos Frigyesné, Beer Ferencné, Faragó Miksáné, Fried Jenőné, Halmos Zsigmondné, Porgesz Pálné, Ritter Józsefné, dr. Timár Miksáné, Weisz Ignácné és az 50 tagból álló választmány.

Wizo-élet Dejen. Hosszú nyári szünet után a deji Wizo is megkezdte munkáját. Folyó hó 1-én nagyszerű teát adott lakásán Bernáth Farkasné. A teának illusztris vendége volt Weinberger Nándorné személyében, aki lebilincselően érdekes és amellet közvetlen előadásban ismertette a zürichi Council-gyűlés munkáját. Beszédében portrét rajzolt a Wizo nagyszerű vezető asszonyairól, akik a világ minden tájáról jöttek Zürichbe, hogy a súlyos idők által diktált fontos problémákra megoldást keressenek. Beszédéről, hogy egy Council, valamint az ugyanott összeült A. C. tárgyalásainak atmoszféráján mennyire érezhetők voltak a palesztinai események. Különösen megkapó volt beszédének az a része, amelyben elmondotta, hogy az ereci asszonyok mennyire csodálkoztak, amikor a galuti delegátusok a propaganda-munka óriási fontosságát hangoztatták, ők ugyanis sehogy sem tudják elképzelni, egyszerűen képtelenek fölfogni, hogy ma még létezzon zsidó asszony, akivel propaganda utján kell megértetni azt, hogy az Erecért dolgozni köteles. Beszédének végén hangsúlyozta, hogy az ereci zsidóság nagyszerűen állotta meg helyét a tragikusán súlyos helyzetben, s ezért hatványozottan kötelességünk nekünk is fokozottabb munkát kifejteni. Az előadót melegen ünnepelték, s lelkes hangulatban távoztak a Wizo tagok a nagyszerűen sikerült teadélutánról, melynek megrendezéséért köszönetet és elismerést illeti Bernáth Farkasné. Reméljük, hogy a tél folyamán sok Wizo asszony fog lakásán hasonló teákat rendezni.

ERNÉL VAN HÉT.

ven éber Sheaffer.

N JOBB PAPIR-BEN.

ománia részére:

FIUL, SIGHTET.

2500 lejig.

mecklenburgi bankhi-
ustloff, a kis Schwe-
ai nem volt katona,
a 22 éves óriást ak-
ette benne a nagyság
et, mely későbbi párt-
zésre jutott. Elkánte,
edig, mint a meteoro-
uma derekasan érvé-
na vezeti az időjárás
oktermészet, aki kö-
készt, minden ambi-
lesleg a magaslatti le-
jét kigyógyította. Az
német volt, közvetlen
a pénz hiányzott sváj-
zott át, járulékait a
pontól nyeri. A német
iv hivatalos svájci in-

1923-ban ez a német
zeti szocialista párt-
t Svájcnak köszönhet,
a értelemben, szenve-
párthoz csatlakozik,
pontjában kimondja:
net csatlakozását egy
Ebben a kövvelésben
t Svájc a legnagyobb

svájci pénzből élt, ez
német vendéget attól,
a esküdjék föl, amely
zét meg kell hódítani.
a gyenge, de mégis
bert egyáltalán nem
én abban sem talált
gy árja felesége alkál-
davosi ügyvédnél kap
etjük)

almakat
kieszközöl

szeti tárgyat is

kl. gépészmérnök
rodája

Ferdinand 43-45.
Telefon: 453.

Egy anya fiához utazik

Irtá: Minna Freund-Barsi.

— Halló, halló, Beth Alfa? Itt a Tel-Amal kvucabeli Immanuel Barsi édesanyja. Kérem, mondják meg a fiának, hogy várjon engem holnap reggel Haifán.

— Sajnálom, lehetetlen, nem utazhat, mert beteg, magas láza van.

— Akkor én jövök oda.

— Nem tanácsolnám. Az ut nagyon bizonytalan.

Elhatározásom azonban megmáshíthatatlan volt. Megkértem a chaverát, aki a telefonnál volt, hogy ha lehet, küldjön valakit a tizórás vonathoz Schatta állomásra, hogy engem onnan elvigyen. Azután kisettem az állomásra, ép vonatindulás előtt érkeztem, felugrottam az egyik vaggonba és egy csomó arab társaságban találtam magam. Mindössze öt zsidó utas volt a fuikében.

Mire Afuleba értünk, már csak hárman voltak — én és két fiatal geológus, akik Daganjába utaztak és óva intettek engem attól, hogy az arab Schattában kiszálljak. Valóban én voltam az egyedüli zsidó utas, aki ott a vonatot elhagyta. Az arab állomásfőnökhöz fordultam:

— Ismered Immanuel Barsit Tel-Amal kvucából? A fiam.

— Hogyne! Nagyon derék fiu! Tudja, hogy jössz?

— Bizonyára értesítették. Beteg.

Megkérdeztem, hogy milyen messze van innen Beth Alpha.

— Körülbelül félórnyira, de nem engedlek egyedül odamenni. Maradj itt az irodámban és ha esdig senki sem jön érte Beth Alpháról, akkor én elkísérellek.

A „diskurzus” arabul, héberül, sőt néhány jiddis szóval keverve folyt le. De gesztusokkal és mimikával jól megértettük egymást. Az ember szólt az emberhez. Nem akartam öt munkájában zavarni és elvonultam az állomás melletti eukaliptusz-erdősébe, egy felfordított cukorkádára ültem, újságot vettem elő — és vártam. Körülöttem arab gyermekek játszadoztak, akik az erdőben táborozó sötétbőrű társasághoz tartoztak. Elemzési kosarából néhány banánt vettem elő és odaadtam a kislányoknak. Boldogan haraptak bele az aromás gyümölcsbe, de egyszerre csak egy tizéves kisfiu, aki a fák között függőhintáról ugrott le, kiabálni kezdett:

— Dobjátok le azonnal a banánt, ez egy zsidó asszony!

Gonosz tekintettel méregetett végig. Nyugodtan visszazonnam pillantását, ugyanolyan nyugodtan vettem a két banánt, amiket az egyik megjéjt kislány adott vissza és rávettem egy papírszalvétára. Humoros volt végignézni, amint a többi gyermekek gyorsan bekapták a banánt és csak a héját dobták nekem vissza. A férfiak és asszonyok felfigyelték, amikor a kisfiu belekiáltotta gyűlöletet az erdő csöndjébe, de egyik sem közeledett hozzám, egyik sem adta tanujelét beleegyezésének vagy ellenkezésének. Zárkózott nemzet, nyers, minden önálló ítélőképesség nélkül. Ha jól vezetlek, akkor jó és ha rosszul vezetlek, akkor rossz. Az utóbbi napokban vezetőik a romlásba döntik őket.

Elmúlt egy óra. Rövid időközökben éreztem, hogy az állomásfőnök figyel engem.

— Nézd, itt jön egy kocsi. Erted jönnek.

Ahogy a kocsi befordult az állomásra, egy névna fiatalember kiáltott át:

— Ima sel Immanuel!

Már hozzászoktam ahhoz, hogy az egyes kvucában nem saját nevemen szólítanak. Raanah-ban „chevra Lily anyja” vagyok, Naanah-ban „Noeminek, Chaver Arje bachurjának anyja” — Palesztinában a törvényes felelőséget is bachurának hívják: a kiválasztott leány. Sőt, mióta Naanahban egy tökmagnagyságu Amram is szalagál, azóta ott csak „saba sel Amram” Amram nagymamájának hívják.

A galutban mi voltunk az utódok, ennek vagy annak a törzsnek a fia, leányai, unokái — itt mi vagyunk a most felvirágzó nemzeteknek az elődei. Mély jelentőség nyugszik abban is, hogy az újhebr nyelvzsokás olyan családeveket teremtett meg, mint Awileah, Awishal és még sok más. Ezek a nevek mind egy-egy pillantás a jövőbe.

A fiatal kocsivezető felrakja a csomagokat, az állomásfőnök segít felszállnom a kocsira; egy rövid készsoritás, köszönet és az ő részéről meleg jókívánságok az utra — azután a kocsi elindul és zavartalanul megyünk. Eszreveszem a fiatal fiut, aki még csak néhány hónapja van az országban, hogy aggódik értem.

Beth Alphán otthon érzem magam. „Mamina”, a kvuca jóságos konyhavezetője, aki 16 évvel ezelőtt együtt érkeztem első ízben a Szentföldre, aggódva és örömmel fogad és rögtön bevezet ősi birodalmába, a kvuca mintakonyhába. Mamina, aki annak idején bécsi művészotthoni kényelmes életét az akkoriban még nagyon-nagyon szerény

bethalpai étellel cserélte fel, az egész országban híres, mint konyhaművész. Nemcsak a már kipróbált Wizo-előadásokat tudja nagyszerűen alkalmazni, de minden ételnek megadja azt az egyéni jelleget, amely csak a művésznöt illeti meg.

Fiamért való aggodásom továbbú, a szomszédos Tel-Amalban.

Ott találok ragyogóan tiszta, primitív szobájában; fiatal felesége és egy ápolónő gondozzák.

Természetesen mosolyogva fogad, természetesen bizonygatja, hogy egyáltalán nincsenek fájdalmai. De a hőmérő még mindig 39.8-at mutat. Csak az őrszolgálat, a toleráltság? Az Ain Charoból jövő orvos, aki a környéken uralkodó nyugtalanságok miatt csak a legsürgősebb esetekben jöhet, tegnap volt itt, de még nem tudott végleges diagnózist megállapítani.

Tel-Amal még nem rendelkezik külön betegszobával. Sőt, még saját földje sincs. A KKL megvásárolt egy földkomplexumot Beth Schan mellett, hogy oda néhány fiatal kvucát, közöttük Tel-Amalt letelepítsen. A földre azonban még az arabok jogot formálnak és így állhat elő az, hogy ebben a kvucában, melynek 130 tagja van, a chavéroknak csak egyharmada dolgozik otthon, a többiek minden elfogadható munkát elvállalnak Haifán, Tel-Avivban vagy a koloniákban. A zavargások előtt a Beth Schean melletti földet művelték abban a reményben, hogy az zsidó nemzeti tulajdon lesz és ebben az évben a föld első termését szüretelheték volna.

Sajnos, azonban a természet a tűz emészette fel, melyet a természet- és embergyilkosok gyújtottak. Beth Alpha, Chefzibah és Tel-Amal ötszáz dunam természet gyásznak, az imádott fák halálát siratják, amiket ők ültettek és ápoltak. Ebben a három testvérkvucában nem esett emberélet áldozatul a zavargásoknak, de a telamali szülők ebéd mégis halotti tornak illenek be. Csendesesen ülnek a fiatal emberek az asztal körül, suttogva beszélnek egymásnak a „chadasot”, újságokat, melyeket rádió és újságok terjesztenek.

„Salom lekulchem” Béke mindannyiunkkal! Ezekkel a szavakkal vezeti be naponta kétszer a jeruzsálemi rádióállomás héber szpikerje a rövid és tárgyilagos szüszavuságokban még borzalmasabb ható híreket a felkelő arabok rémtetteiről. Este fiam ifju felesége visszakiér Beth Alphára, hogy meghallgassa a rádióújságokat — saját rádióján. Mikor a fiatal emberek néhány hónappal ezelőtt összeházasodtak, nászajándékuknak a menyasszony szüleitől egy elsőrangú rádiót kértek. Mikor azután a nagyszerű gép a zavargások kezdetén megérkezett Tel-Amalba, a kvuca elhatározta, hogy Beth Alphának kölcsönzi, mert ott nagyobb szükség van rá.

Beth Alphán meglehetősen vegyes társaságot találtunk az olvasótérben össze-

gyülve. Sajnos, elmulasztottam azt, hogy egy magnéziumfélével készítek róluk. Történelmi kép lehetett volna. Együtt ültek, álltak fiatal zsidók, keresztények, angol tisztok — és igen, arabok és szomszamos iták az újdonságokat, melyeket a jeruzsálemi szpiker előbb angolul, azután arabul és végül héberül mondott be. Lövészek, bombák, gyújtogatások, gyáva hátbatámadások, a támadók gyáva és sajnos, akadálytalan elmenekülése — ez a rendes napi koszt, amellyel a kormány bulletinje bennünket táplál.

Kezek szorulnak ököbe, pillantások rezzennek meg — de ifju Juda tud uralkodni magán. Senkinek sem jut eszébe, hogy kimenjen és a szomszédos arab falakra támadjon. Nincs egyetlen ember a tereben, aki egy erős ökölcsapással, visszaélve a vendégjoggal, leüsdön egy arabot. Beth Alphánban úgy, mint az összes többi zsidó kolóniában, legyen az kvuca, falu, vagy város, mindenütt, ahol zsidók laknak, más törvények uralkodnak, ezerévesek, Istentől adottak minden idők legmagasabb törvényhozójától, Mose rabbenától, az örökséget áthidaló formába öntött törvények.

„Chuka ehad lachem ve la ger, ha gar betochachem. (Egyenlő jogot mindenkinek, úgy nektek, mint az idegennek, aki közöttetek lakik.)

Ha Palesztina Erec Jisrael lesz — és a világnak semmilyen hatalma nem tudja ezt megakadályozni — akkor ebben a szent országban egyetlen polgárt, egyetlen idegent sem fognak orvul meggyilkolni, akkor az erők fái és a mezők termései nem fognak többé a tüztől és rombolástól reszkejni.

Késő éjjel visszamentem fiamhoz. Aludt. Lélekzetvétele nyugodt, egyenletes. A fiatalasszony ágya mellett áll: gyöngyöden, vigyázva simítja végig homlokát és én magamban csöndesen megáldom azért a szeretetért, mely szemből férje felé sugárzik.

Az éjszaka úgy bent, mint künt csöndesen telik el. A fiatalasszony átengedte nekem ágyát és így ma éjszakára felváltom őt a betegvirrasztásnál. A fiu alszik — Istennek hála — halad a gyógyulás felé.

Réggelre csökken a láz. A fiu még gyöngyö, de szeméi tisztábbak és közérzete jobb. A szveszer mindezt megtelefonálja az orvosnak Ein Charodba, aki azután megadja további utasításait. Puhatólódzom: „Nem jönnél velem néhány napra Tel-Avivba, hogy összeszedd magad?”

„Most, anyám?”

„Még akkor sem, ha Towa is velünk jön?”

Mindketten határozottan tiltakoznak a föltevés ellen. Semmivel sem lehet őket rávenni arra, hogy helyüket otthagyják. Jó és rossz időkben egyaránt idetartoznak, hozzá vannak kötve az Isten által nekik adott földhöz. „Le schamma u le avdah” — hogy megőrizzék és megműveljék azt.

WIZO-HIREK

A „ZSIDÓ ASSZONY” legközelebbi számban közöljük az aradi Wizo „Eleven Újság”-ját.

Wizo-élet Pancotán. A pancotai Wizo-csoport, mely a nyári hónapokban is rendszeres összejöveteleket tartott, legutóbbi gyűlését október 22-én tartotta. Sonnenschein Eliásné nyitotta meg az ülést, majd Weisz Lajos felolvasta George Eliót, a keresztény cionista íróról és a nömozgalom történetéről szóló előadásokat. Sonnenschein Eliás főrabbí beszédében az összejövetel jelentőségét méltatta, mely az első gyűlés volt az új tanácssteremben. Beszédét a jelenlevők nagy lelkesedéssel honorálták.

Wizo-élet Timisoarán. Szerdán, november 4-én szépszámu közönség előtt tartotta meg dr. Róna Nándor közismert timisoarai belgyógyász németnyelvű előadását a származástanról és az öröklődésről. Sajátmaga rajzolta táblákkal magyarázta el a publikumnak az öröklődés törvényeit és párhuzamot vont a természet törvényei és a német fajnemelési kísérletek között. Kifejté, hogy a vizsgálható törvény alapján és a darwini szelekció kizárásával ezek a kísérletek nem vezethetnek eredményre a németeknél. Az előrelátó természet bölcsessége azt eredményezi, hogy ahol jó és rossz keveredik, ott azok a nagy hajtóerők rejlenek, melyek az emberiesség szunnyadó erőt életrekelik és tehetségeinek kifejlesztésére kényszerítik, hogy hivatalának tökéletesítéséhez közeledhessék. Az előadás után vita volt, melynek folyamán dr. Róna szakszerű felvilágosításokkal felelt a feltejt kérdésekre.

A careii Wizo hírei. Illusztris vendége volt az elmúlt héten Carei zsidó társadalmának. Dr. Róth Dezsóné személyében, aki satumarei utja kapocsán a careii alakulatot is meglátogatta. Vasárnap este szép számu publikum előtt tartotta meg pompás előadását, amelyért a hálás publikum nevében dr. Fehér Ferenc ügyvéd mondott köszönetet. Másnap szükebbkörű értekezlet volt Reiter Adófné elnök lakásán. Dr. Roth Dezsóné a hölgyeket fokozottabb munkára buzdította. (k. i.)

A valea lui mihai-i Wizo-csoport tisztújító közgyűlése. Október 18-án tartotta a valea lui mihai-i Wizo-csoport tisztújító közgyűlést. Dr. Bálint Miklósné elnök második alkalufoglaltsága miatt a vezetésről lemondott és a közgyűlés mely sajnálattal vette a csoport megalapítójának és a valea lui mihai-i zsidó nömozgalom lelkes és agilis megszervezőjének távozását. László Ivánné javaslatára a közgyűlés dr. Bálintné eddigi működése elismerésül a csoport diszelnökévé választotta meg. Az új tisztikar a következő: Diszelnök: dr. Bálint Miklósné. Elnök: László Ivánné. Ügyvezető elnök: Weisz Béláné. Al-elnök: Róth Dezsóné. Titkár: Berger Ernő. Jegyző: Berkovits Béláné. Pénztárnok: Grosinger Emánuelné. KKL biztos: Herskovits Sámuelné. Kulturbizottság elnöke: Weisz Lászlóné. Vigalmi bizottság elnöke: Glück Károlyné. Ezenkívül 15 tagu választmány is alakult. László Ivánné, a csoport új elnökjének köszönetet mondott egyhangu megválasztásáért és ígéretet tett arra nézve, hogy elődei példáját követve odaadó munkával fogja szolgálni azokat a nemes célkitűzéseket, amelyek a Wizo utját meghatározzák.

Weinbergér Nándorné Baia-Mare. Október 20-án a baia-marei Wizo asszonyoknak tartott előadást Weinberger Nándorné Weisz Sándorné Wizo elnök lakásán. A baia-marei asszonyok ígéretet tettek arra nézve, hogy a jövőben fokozni fogják munkásságukat és így remélhető, hogy eredményes, szép munkát fognak végezni. A látogatás frissítőleg hatott a csoportra, a Wizo asszonyok nagyon melegen ünnepelték Weinberger Nándornét.

A Hadassah timisoarai leánycsoport október 28-án tartott összejövetelén Löwenfeld Rózsi olvasta fel a revüt. Szabó Zsuzsi verseket szavalt kitünő előadásban. Utána a következő hónap programja lett összeállítva. November 4-én Moskovits Rózsi állította össze a revüt. Horvát Vaca elsőrendű előadás keretén belül ismertette Lion Feuchtwanger: „Eredmény” című könyvét. Az előadást vita követte.

A brasovi Wizo megkezdte működését. Mint minden évben, úgy ez évben is megindult a Wizo munka. A munka megindulása ünnepélyes keretek között vette kezdetét, amidőn dr. Handler Else brasovi látogatását arra is felhasználta, hogy a Wizo keretében tartott előadást. Eiger Melanie a Wizo elnökjének üdvözlő szavaira, Handler Else kifejtette a Wizo munka fontosságát és annak szükségességét az errei munkában, amit megzavartak a jelenlevők és azok, akik még nem voltak tagjai a Wizonak, az előadás hatása alatt kérték felvételüket a Wizo. A tea keretében rendezett előadás szép anyagi és erkölcsi eredménnyel zárult. Elhatározta a Wizo a heti rendes teákat, valamint irodalmi esték megtartását.

Reiter Lunka Oradean. Folyó hó 16-án, hétfőn Oradeára érkezik Reiter Lunka az ardeali Wizo ügyvezető elnöke. Reiter Lunka tiszteletére nagyszabásu gyűlést rendez, melynek keretében előadást tart az országos Wizo kiváló ügyvezetője. Az előadás iránt élnék érdeklődés nyilvánul meg. Folyó hó 19-én, csütörtökön teát rendez az oradeai Wizo Reiter Lunka részvételével.

Reiter Lunka előadása Clujon. Folyó hó 17-én, kedden délután 5 órakor nagyszabásu kulturáldélutánt rendez a cluji Wizo a Salom klubban. A kulturáldélután keretében Reiter Lunka, az ardeali Wizo ügyvezető elnöke tart előadást „A Rotterdami Erasmus Stefan Zweig meglátásában” címmel. Revüt tart: Berkovits Ignác. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A zsidó orvos

Sokat olvashatjátok mindenütt, hogy a zsidó destruktív, hogy a zsidó önző, hogy kihasználja az embertársait, egyszerűen, hogy a zsidó erkölctelen. Hogy milyen magas erkölcsi nivón állott a zsidó orvos már a középkorban, akkor, amikor a többi népeknél még a fejedelmek sem tudtak írni-olvasni, álljon itt példaképpen „Az orvos imája”, melyet Maimonidesz Mózes zsidó tudós és orvos, — a híres Ramban — szerkesztett és mondott el naponta. Maimonidesz Mózes Cordovában élt 1135—1204-ig. Az ima régi, de a tartalma ma is aktuális. A jóság, a kegyesség, a felebaráti szeretet s az orvosi hivatás magas erkölcsiségének örök szobra ez az ima.

„Nyisd meg lelkemet szeretetre a művészetek és minden teremtmény számára. Ne enged, hogy a pénzszerzés vágya, a dicsőség utáni áhítozás befolyásoljanak művészetemnek gyakorlásában, mert az igazság és felebaráti szeretet ellenségei, könnyen eltávoíthatnának nemes kötelességem, — gyermekeid gyógyításának, — gyakorlásától. Erősítsd meg szívemnek erejét, hogy mindig készen álljon és egyformán szolgálja a szegényt és gazdagot, barátot és ellenséget, a jót és a rosszat. Add, hogy ne lássam csak az embert mindenkién, aki szenved. Add, hogy értelmem tiszta maradjon a beteg ágya mellett, hogy ne legyen figyelmem elvonva semmilyen idegen gondolatól, s hogy azonnal emlékezzem minden kísérletre és minden tudományra, amelyre tanítottak, mert nagyok és mélyesegések a tudomány tanításai, melyek az egészség és élet megtartására irányulnak. Add, hogy az én betegeim megbizgassanak bennem és művészetemben, hogy kövessék tanácsaimat és előírásaimat.

Távolítsd el Uram agyaik mellől a sarlatánokat, s a rokonok tömegét az ő ezer tanácsaikkal, s a segítőkét, kik mindig mindent tudnak, mert ezek képezik a legveszedelmesebb fajtát, bukásra kárhözhatják a legjobb intenciókat, s rendszerint a halálba vezetik a beteget. Ha az ignoránsok szidalmaznak, vagy dicsőítenek, add, hogy művészetemnek szeretete, mint egy páncél védjen meg és tegyen sebezhetetlenné, hogy tudjam megkülönböztetni a jót a rossztól, — ellenségeimnek presztízsiére, korára és hírnevére való tekintet nélkül.”

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az ardeali WIZO timisoarai központja Piata Asanesti 4.

A hegedűn fogadt

Culj, november Pénteken reggel Rapid indulások máson az a kis Hubermann fogad gyel konzul, Dr. Abraham Laj házigazdái, Eichebor és Brief Dávid a városból való titkárnője és művésztársaságát szélgetett el a G. örömet fejezte ki zsidó kulturáletet sajnálatát fejezt zsufoit műsorából cluji látogatásra, együtt hangversvész elragadtatás

Hétfő

Megál

Cluj, november bizottsági ülésén szüszegleti cikkedését, amellyel káló bizottság már iparosok véleménye polgármester az nek részvételével fontosabb közszükárait. Az ármaxim szól és hétfőn légszüszegleti cikkék: elsőrendű m marhahus 16—18 póborju 24—32, lona 36, zsirnakva 18—20 lej kilónk Nullás liszt 9.5

Az hárito

Brasov, novemb vonatnak és eller oradeai gyorsnak ken mentek teg rendszer körülmény kott találkozni a Rapid 20 perccel utasította Agata, hogy a két vonat A két állomás sz kezett tenni az

A sajtó

Osszeállított

Bucuresti, nov (tud.) Tegnap es elnökletével minilyen a parlament javaslatokat vit tanács után köz szerint a kormány javaslatok megvi Elhatározta, h és miniszteri fe köztulajdonok v statutumaira és sítására vonatko A miniszterná miniszterelnököt fogadta. Tatares

SPORT

A Venus a Nemzeti Bajnokság élén

Venus—CFR 1:1 (0:0)

București, november 14. (Az Uj Kelet tud.) Szombaton délután tízezer néző előtt játszották az ONEF-pályán a Venus—CFR nemzetibajnoki és Bucuresti derbyt, amely 1:1 (1:0) arányban eldöntetlenül végződött.

Az első félidő 20. percében Humis kiteszi Peteat, aki 20 méterről remek bombát küld a CFR kapujába. A CFR nagyiramu ellen-támadással válaszol és a 35. percben ki-egyenlített: Auer hasznos labdát ad Bogdannak, aki a kornervonáról ad be, Barbu a vetődő Lapusnaeanu mellett sarokgólt löv.

A csapatok közül a CFR volt a jobb, amely veszélyesebben és szebben is játszott, a szerencse azonban elpártolt a vasutascsapattól. Ennek következtében a Venus a szerzett ponttal a Nemzeti Bajnokság élére került, megelőzve egy ponttal a Ripensiat.

A mérkőzést Picky Kroner gyengén vezette.

Chinezul—Universitatea

Cluj, november 14. (Az Uj Kelet tud.) Az Universitatea labdarugócsapata ma délután a Nemzeti Bajnokság küzdelme során a timisoarai Chinezul-ILSA fuzionált együttesrel mérkőzik. Az Universitatea ha komolyabb küzdelemben is, minden valószínűség szerint újabb két ponttal gyarapítja aktívumát. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a pontok járték nélkül hullhatnak az Uj Keletbe. A timisoarai együttes különösen csatársoránál fogva komoly együttes, amely ellen csak a teljes értékű Universitatea lehet eredményes.

A mérkőzés délután 2 órakor kezdődik, a csapatok a következő összeállításban játszanak:

Chinezul: Schmidt, Kohl—Molnár, Nagy—Albert—Demetrotovic, Szilárd—Glasz—Tierjung—Eajusz—Löwenfeld.

U. Seges, Borzea—Iancovici, Golub—Gain—David, Benko—Putnic—Szaniszló—Ploesteanu—Surlasiu.

Haggibbor—ECHO

A Chinezul—Universitatea mérkőzésén kívül a kerületi bajnokságban teljes forduló szerepel a mai programon. Ezek során a Haggibbor futballcsapata az ujonnan alakult ECHO-val, a Dermatita gyár labdarugócsapatával mér össze erejét. A részletes program a következő:

Nagypálya: Délelőtt 8 órakor CSMC—Turnatoria I oszt. bajnoki, 10 órakor ECHO—Haggibbor I oszt. bajnoki, 12 órakor U—CFR ifj. bajnoki, délután 2 órakor Chinezul—Universitatea A) ligamérkőzés.

Kis pálya: Délelőtt 8 órakor Napoca—Reuniunea I oszt. bajnoki, 10 órakor Victoria—UEC ifj. bajnoki, 12 órakor Unirea—Avram Iancu ifj. bajnoki, délután 2 órakor CAC—ECHO ifj. bajnoki.

Olaszország—Németország válogatott mérkőzés lesz ma Berlinben. Az olasz csapat a következő összeállításban játszik: Olivieri, Monzeglio—Allemandi, Serantoni—Andreolo—Varglien II. Pattinati—Meazza—Piola—Ferrari—Colaussi. A mérkőzést az olimpiai stadionban bonyolítják le.

Turistaszakosztályt alakított az aradi Hakoah. Tudósítónk jelenti: A Hakoah sportegyesület megalakította turistaszakosztályát, annak vezetésére Lányi Izsót kérték fel. Az új szakosztály eddig közel harminc tagot számlál, a további tagfelvétel mindennap este 6 és 8 óra között a Hakoah klubhelyiségében történik. Az új szakosztály, ahogy arra alkalom adódik, a téli sportok kultiválására is berendezkedik.

Osztrák sítérénert szerződött a bajamarei Phönix. Tudósítónk jelenti: Bajamaret, ezt a kis vidéki várost mint festő- és bányavárost ismerték szerte a nagyvilágban. Azonban az utóbbi években más jelzőt is kiharcolt magának a sport fejlesztése terén. Főképpen a futballon keresztül érte el a sorozatos babérokot, amit a Phönix áldozatkész vezetősége segített elő. Ezenkívül azonban nagy fejlődés ment át minden sportág Bajamaren. Hallatott magáról a birkózásnál, tenisznél,

GIF

SZALMIÁK ÉS SAVMENTES ELEMET

MÁR MINDENKI HASZNÁLJA REGENERÁLÓ KÉPESSÉGE ÉS TARTÓSSÁGA OKRÁSI.

VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK! GALVANI S.A.

vizisportnál és az elmúlt öt esztendőben nagy súlyt helyeztek Baiamaren a si-sportra is, amely ma már a lakosság nagy részét magával ragadta és olyan szenvedéllyel járják a hegyeket télen, amit itten nem igen ismernek. A tavalyi nemcsak a bányavidékiek, de az egész megyéből zárandokoltak a bányavidéki hegyekbe, hogy hódoljanak ennek a szép sportnak. Sőt az idén is, a korai havazás alkalmával már kétszer vonultak csoportosan a Rozsályra és Gutinra a sízők. Ez az érdeklődés és a tavalyi szezón forgalma arra ösztönözte a Phönix sportegyesületet, hogy saját kebelén belül intenzívebben foglalkozzon a téli sport fejlesztésével s főképpen a si-sporttal. Az egyik legutóbbi választmányi gyűlésen foglalkoztak a kérdéssel, amelynek során elhatározták, hogy sítérénert szerződjenek. Az elhatározást nyomban tett követte és a szakosztály megállapodott Baldauf oszt-rák trénerrel, hogy Baiamaren tanítson sítéri. Baldauf január 4-én kezd meg a kurzusokat, amelyek szokásszerűen hatnaposak lesznek. A kurzusokon a Phönix tagjain kívül idegenek is részt vehetnek. A tanítás az Izvoran és Capnicon lesz, mert ezeken a he-

lyeken vannak menedékházak. Az Izvoran az EKEK nagy háza, míg Capnicon a kincstárnak van háza, amelyet rendbehozott és a Phönix az idei tére bérbé veszi azt.

Futbalszerűen a polgári bíróság előtt. Bécsben, a legutóbbi Rapid—Austria mérkőzésen az egyik összecsapásnál Jerusalemban a földön fekvő Smistik fejébe rugott. Szerencsére nagyobb baj nem történt, mégis eljárás indult Jerusalemban ellen és a hietzingi járásbíró Jerusalemban 40 sillinges pénzbüntetéssel sújtotta, a büntetés végrehajtását azonban két-évi próbaidőre felfüggesztette. A tanúként kihallgatott Smistik azt adta elő a bíróságon, hogy véleménye szerint Jerusalemban rugása szándékos volt.

Fizessen elő,

olvassa és terjessze a MAGYAR UT című, havonta 2-szer megjelenő folyóiratot. Előfizetési ára: fél évre 80, egész évre 150 lej. Megrendelhető: Dr. Kövér J. Bucuresti II. Str. Sfinții Voevozi No. 50 cím alatt.

regénye. Román és magyar feliratokkal. Iskoláknak engedélyezve.

Következő műsor: Egy szegény ifju története. Octave Feuillet gyönyörű regénye után. Főszerepekben: Pierre Fresnay és Marie Bell. A legszebb francia film. Román és magyar feliratokkal. Műsor előtt a legfrissebb Fox világhírű és „Romániai aktualitások”: A kisanant államfőinek bucarestii értekezlete.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Csodaműsor román és magyar feliratokkal: II. Pierre Benoit regénye: Königinmark. Elisa Landi, Pierre Fresnay. II. Bakfisszony. Pompás vígjáték. Jenny Jugo, Paul Hörbiger. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

3 film román és magyar feliratokkal: I. Huszadik század. Vigjáték. John Barrymore, Carole Lombard. II. Edgar Wallace regénye: Mese egy legénylakásról. Camilla Horn, George Alexander, Gerda Maurus, Teo Lingén. III. Journal. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9-kor.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA TURNEJA:

Clujon:

Vasárnap, november 15 (este): Lohengrin. (Adolf Fischer, a prágai opera tenorjához.) Hétfő, november 16: Tannhäuser. (Fischer Adolf, a prágai opera tenorjához.) Szerda, november 18: Faust. (Pia Igy szopránnal.)

Péntek, november 20: G. Enescu hegedűművész hangversenye. Vasárnap, november 22: Cárevice. (Matiné.) Hétfő, november 23: Hoffmann meséi. (Pia Igy szopránnal.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap utolsójára: Strogoff Mihály. A legnagyobb filmesemény. Verne Gyula híres

Román Opera Cluj

4 rendkívüli előadás!!

PIA IGY

a neves primadonna nagyszerű külföldi turnéjáról a napokban érkezik városunkba és a következő darabokban fog fellépni:

Szerdán, nov. 18-án fél 9 órakor:

FAUST

Vasárnap, nov. 29-én fél 9 órakor:

TRAVIATA

Hétfőn, nov. 23-án fél 9 órakor:

Hoffmann meséi

Szerdán, dec. 2-án fél 9 órakor:

Pillangó kisasszony

APRÓ HIRDETÉSEK

Szörmök dus választékban, Bundak készítését, javítását legolcsóbban vállalom. Gallérosok a legújabb bécsi modellek szerint készítenek. Bixenspaner szörmeazonon Regela Ferdinand 3, szembe a kapuval emeleten.

Válogatott gesztenyét, bányai szilvát, száraz gombát szállít Rooz Emil Tauti de sus.

Szülők! Gyengétehetségű, ideges természetű különféle fogyatékos gyermekeket felvevő, nevelési és tanítási zavaroknál ingyen szaktanácsot adok válaszbélyeg ellenében is. Kory gyógypedagógiai intézeti tanár Ineu, jud. Arad.

Toaletszappanmestert, modern szakképzettséggel, felvevő. Klein szappangyár Turulung, jud. Satumare.

Kisigényű vas- és fűszer szakmában jártas segéd szobattartással állást keres. Vidékre is elmegy. Simon Adolf Hida, jud. Cluj.

Kereskedelmi iskolai végzettséggel bírő fiatal ember ipari vagy kereskedelmi vállalatnál kezdő fizetéssel állást keres. Cim a kiadóban.

Mladó egy szép portálos üzlethelyiség, azonnal átvehető és egy különbejáratu butor-zott szoba. P. Mihai Viteazul 39. Ház-tulajdonosnál.

Középiskolát végzett fiatal izraelita leány gyermekek mellé menne. „Házimunkában jártas vagyok” jellegre.

Németországban működött pedagógus vál-lal déli és esti órákban német nyelvtanítást, ugyiszintén חומש רש"י ג"ת ח"ט Cim a kiadóban.

Olajmalom kettős számú préssel, hajalóka, két pergető, egy gyuró, dupla zuzó, transz-misszió szjakkal eladó. Bővebbet Popper, Satumare Dragos Voda 7.

Tíz százalékkal olcsóbban szerzi be nálunk az összes képereteket, mert a most rendelt karácsonyi képeretekből 10 százalékos engedményt adunk. „Pax” Cluj, Cal. Victo-riai 6.

Ismeretség hiányában megismerkednék oly abszolút intelligens, jóméglelésű uriember-rel, kinek megfelelő egzisztenciája van. Mag-gamról: 25 éves, csinos, intelligens lány va-gyok 100.000 lej készpénz és saját házzal, önálló iparral, mely 5000 lejt jövedelmez ha-vonta. Válaszokat e lap kiadójában „Szerenc-se parti” jellegre.

Konyhasütőrek a legdivatosabb szemekben és a legmodernebb kivitelben olcsón kapha-tók a Str. Baritu 10. szám alatti asztaloer-műhelyben.

Az ismeretlen Japán. A kelő nap országa-gyú é emlékeztetünkben, mint a szépség és romantika hazája, ahol legfeljebb a földren-gés szől bele néha az idilli képe. Valóban létezik ez a Japán is, előtérben virágozó cse-reznyeágak, hátul a hóborította Fujiama. De a mai Japánnak mégsem ez a jellegzetes-sége. Ez az ősi ország, a mult század máso-dik felében hirtelen ráeszmélt arra, hogy mi-féle rendeltetésre van Keleten a rohamos tem-póban megindult fejlődés útján. Első szerep-lése 1905-ben a korhadat orosz nagyhatalom legyürése volt, ma már Afrikát fenyegeti s holnap talán Európát is. A hegyi patakok partjain villanytelepek épülnek, a tenger mel-lett óriási méretű dokkok, gyárak, a pusztaság közepén, mintegy varázsüsterre, új váro-sok bujnak ki a földből és a tüzhányók havas csu-sca felett gépfegyveres, páncélos bomba-vető repülőrajok cirkálnak. Még Alajos három esztendőtt töltött ebben a furcsa, ellenté-telkel teli országban. Amit leirt, maga ta-pasztalta. Az ismeretlen Japán c. könyve 16 pompás műmelléklettel van ellátva, 284 lap, 64 eredeti fényképpel. Pantheon kiadás, pom-pás kiállítás 125 lej, minden könyvkereske-désben, vagy Lepagenál Sluj. Kérje a Pan-theon újdonságok teljes jegyzékét.

Vasárnap és hétfő a Bicarón ubitachon-akció napja

Vasárnap és hétfőn minden zsidót kötelességének teljesítésére szólít a harcban álló Erec Jisrael. Bicarón ubitachon — biztonságot és erősítést jelent a galuti zsidóság részéről a palesztinai zsidó uttörők számára.

Az impotencia nem betanulható, hanem csak

Elítélendő az a férfi, aki a csökkenését érezvén, nem a szükséges lépéseket, hanem csak a megelőzést.

Ezt annál is fontosabbnak tartani, mivel a RETON-gyógyhatásosabb orvosságot, yengeség kezelésére.

Egy RETON-kezelés naponta 3 tablettát veszinnél, után már erősen és hatása.

Egy RETON-tubus 25 pa-napán 8 napos kúrára való. A RETON-tabletták meg-szerezhetőek a 98.— le-övetkezében.

HIRE

— Betiltották a belga franciászociális terjesztését. A „Le Pays Réel”, a vatalosa közli, hogy franciá-s Salengro beltűgyminiszter

— Két magyar tüzért a leszakadt telefonhuzal. Bu-Polnán egy szakadt telef-magasvezettségű kábelre, három tüzérez hozzátart, áram kettőjükét halálra s

— Gyomorsavas szellemi szótársítás emberkénél és nyoknál reggelként éh-pohár természetes „Ferenc-rendkívül jótékony hatást s-gyjánják.

— Megszigorították a z-Bucurestiből jelenti: A z-köz tudomásra hozza, ho-hozatalát és használatát e-illetékek igazgatóságának-lán engedélyezi. A zaharin-dés illetékek kivül 300 le-telteknek.

— Még mindig eléggé rossz fog, p. o. foggyöké-betegségek okozója. Az e-hatással van tehát, rossz-zelése, a tipikus hullések-Elővigyázatosság azonb-gyítás. Azért ne felejt-s-reggel és este a Chloro-ápolni. Szép fehérek és e-nak aggkorig.

Ajándékb

legszebb, értéke-nok, festménye-olcsóbb bészere

„Pax” Cluj, C

— Dr. Nobel Sándor-gatása Brasovban. A K-tekedésére két igen ke-rése a brasovi zsidóság-val kapcsolatosan dr. N-ler Elise az Ahava klub-és tartalmas előadást, megtöltött a hallgatósé-előadásában igen érthet-a galuti zsidóság tart-testvéreinek, akik mi-gével védelmezték az új-áldozatok árán is, de a-részesíteni és ebben rés-zsidónak. Az előadót-Utána dr. Nobel Sánd-a hallgatók figyelmét, és felkészültségéről tet-dön rávezette a hallgat-advá az ut a zsidóság-pán együttműködése v-most van alkalom, mid-egítséget kérnek. Mi-rendkívüli sikere volt, s-g nem is maradt t-előből — más városok-hat — méltóan kivette

ÖRÖSSÉGEK

an, Bundak készítő-vállalata. Gallérollek szerint készült az azaloz Regela Fer-al emeleten.

ányai szilvát, szá-mil Tauji de sus.

idleges természetűgyermekeket felve-zavaroknál ingyenbélyeg ellenében is-tézeti tanár Ineu,

modern szakkép-ín szappangár Tu-

verszakmában jártas-llást keres. VidékreHida, jud. Cluj.

végzettséggel bírő-ereskedelmi vállalat-keres. Cim a ki-

aloz üzlethelyiség,különbéjratu buto-Viteazul 39. Ház-

atal izraelita leány-Házimunkában jár-

ódott pedagógus vál-némét nyelvtanítást,חומש

mu prással, hajalóka,dupla zuzó, transz-Bövebbet Popper,

bban szerzi be ná-eteket, mert a most-teretekből 10 százalékax" Cluj, Cal. Victo-

megismerkednék oly-negjelenésű uriember-sisztenciája van. Ma-s, intelligens lány va-éni és saját házzal,0 lejt jövedelmez ha-kiadójában „Szere-

ovatosabb szemekbe-ritelben olcsón kapha-szám alatti asztaloe-

A kelő nap országe-n, mint a szépség és-legfeljebb a földren-idülési képe. Valóban-éltérben virágozó cse-hőborította Füljijama-egsem ez a jellegetes-

a mult század máso-remiszt arra, hogy mi-keleten a rohamos tem-dés utján. Első szerep-dt orosz nagyhatalom-ár Afrikát fenyegeti s-

is. A hegyi patakok-épülnek, a tenger mel-akok, gyárak, a pusztá-arázsításra, új váro-é és a tüzhányók havas-eres, páncélos bomba-álnak. Mécs Alajos há-ebben a furca, ellenté-

Amit leirt, maga ta-len Japán c. könyve 16-tel van ellátva, 284 lap,-Pantheon kiadás, pom-minden könyvkereske-nél Cluj. Kérje a Pan-és jegyzékét.

5 napja

Az impotens férfi nem beteg, hanem csak hanyag

Elítélendő az a férfi, aki szexuális erői csökkenését érezvén, nem teszi meg rögtön a szükséges lépéseket, hogy az impotenciát megelőzze.

Ezt annál is fontosabbnak tartjuk megfigyelni, mivel a RETON-tablettákban a gáthatóbb orvosságot kapjuk a nemiférgesség kezelésére.

Egy RETON-kezelés nagyon egyszerű: naponta 3 tablettát veszünk be és 3 napos kúra után már erősen és biztosan érezhető hatása.

Egy RETON-tubus 25 pasztillát tartalmaz, ebből 8 napos kúrára való.

A RETON-tabletták mindenki számára megszereshetők a 98.- lejre leszállított ár átvételében.

HIREK

— **Bétilították a belga fasiszták lapjának franciaországi terjesztését.** Brüsszelből jelentik: A „Le Pays Réel”, a rexista párt hivatalosa közli, hogy franciaországi terjesztését Salengro belügyminiszter betiltotta.

— **Két magyar tüzért ölt meg Tolján a szeszadott telefonhuzal.** Budapestről jelentik: Tolján egy elszakadt telefonhuzal ráesett a magasszfűtésig kábelre. A kotani iskola három tüzére hozzátart a telefonhuzalhoz. Az áram kettőjükét halálra sújtotta.

— **Gyomorsavas szemle munkásoknál, neuropszichológusoknál és betegeskedő asszonyoknál reggelként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszeres jótékony hatást fejt ki.** Az orvosok ajánlják.

— **Megszigorították a zaharin importját.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közudomásra hozza, hogy a zaharin bevezetését és használatát csak a fogyasztási cikkek igazgatóságának hozzájárulása alapján engedélyezi. A zaharin kilója után a rendes illetékeken kívül 3000 lej külön taxát fizettetnek.

— **Még mindig eléggé közismert, hogy rossz fog, p. o. foggyökér ennyedés, hüllési betegségek okozója.** Az egészségre legjobb hatással van tehát, rossz fogak azonnali kezelése, a tipikus hüllések idején átásztunk. Elővigyázatosság azonban jobb, mint gyógyítás. Azért ne felejtőd a fogaidat minden reggel és este a Chlorodont fogpasztával ápolni. Szép fehér és egészségesek maradnak akkor is.

Ajándékba

legszebb, értékes márkás porcellánok, festmények, képeretek leg-olcsóbb beszerzési forrása:

„Pax” Cluj, C. Victoriei 6.

— **Dr. Nobel Sándor és Handler Elise látogatása Brasovban.** A KIB vezetőségének intézkedésére két igen kedves vendégben volt része a brasovi zsidóság. A bicaron akcióval kapcsolatosan dr. Nobel Sándor és Handler Elise az Ahava klubban tartottak nívós és tartalmas előadást, melyet zsufolóság megtöltött a hallgatóság. Dr. Elise Handler előadásában igen érthetően kifejtette, hogy a galuti zsidóság tartozik annyival ereci testvéreinek, akik minden erejük segítségével védelmezték az új hont, hogy bármilyen áldozatok árán is, de a gyors segélyben kell részesíteni és ebben részt kell vennie minden zsidónak. Az előadót melegen ünnepelték. Utána dr. Nobel Sándor előadása kötötte le a hallgatók figyelmét, előadása készültségéről és felkészültségéről tett bizonyítékot, amidőn rávezette a hallgatóságot, hogy meg van adva az út a zsidóság boldogulásához, csupán együttműködés-e van szükség és erre is most van alkalom, midőn testvéreink gyors segítséget kérnek. Mindkét előadónak olyan rendkívüli sikere volt, hogy a brasovi zsidóság nem is maradt tétlen és a bicaron akcióból — más városok előtt példaképpen állhat — méltóan kivette részét. (F. L.)

— **Hogy irnak a külföldi nagy lapok Adolf Fischer tenoristáról.** Neues Wiener Journal: Lohengrin. „A Wagner-ünnepi játékok csúcspontja a Lohengrin volt. Ezen az estén a terem tülzsfólt volt, amit csakis Fischer Adolfnak lehet köszönni, akinek tehetsége közismert, nemcsak nálunk Bécsben, hanem egész Közép-Európában és akit mindenkor szívesen hallunk. Az ő Lohengrinje a legmagasabb fokon említhető, úgy a gyönyörű tenorját, amit csak ritkán lehet hallani, mint a tökéletes művészi játékát illetően. Adolf Fischer nagyon emlékezett bennünket a felejthetetlen Winkelmannra”. — Neue Freie Presse: „Adolf Fischert már jól ismerjük, vendégjátékaiból, de újra meg kell állapít-suk, hogy tenorja felejthetetlen. Mintha egy kissé Slezakra hasonlítana. A művész hang-jával és játékával egyes jelenetekben anynyira magával ragadta a közönséget, hogy percekig tartó nyiltzini tapsokat kapott”. (Dr. Reitter). — Echo: „Fischer Adolf mint egy zeneileg tökéletesen képzett tenorénekes mutatkozott be és akinek sikerült az olyan féltett 3-ik felvonásban gazdag és tökéletes hanganyagával minden nehézséget könnyedén legyőzni és a közönséget extázisba hozni. (Dirigált Bruno Walter). Prof. Réti”. — Fischer Adolf 15-én a Lohengrinben, 16-án a Tannhäuserben énekel a Román Operában.

— **A Zsidó Diáksegélyző művészestje Turán.** Folyó hó 18-án, szerdán este 9 órai kezdettel nagyszabású művészestet rendez a Diáksegélyző cluji Kulturközpontja a turdai Zsidó klub előadótermében. A művészestet Kassovitz Endre nyitja meg. Bevezető előadást tart: Dr. Hamburg József. Farkas Tibor hegedűszólot játszik (Corelli: La Polilla (Variationen) és E. Bloch Nigun Báál Sém.) (Salamon Ernő verseit Janovitz Éva, Cluj adja elő, az eddigi kommunikációknak tévedésből írott Hertz Magda előadóművésznő helyett. A műsor második részét Boskovits Sándor, a cluji Goldmark zsidó zeneegyesület karnagya nyitja meg „A zsidó zene művészi és társadalmi problémái” című előadásával. Brassai Viktor és Adler Hubert eredeti verseikből és műfordításaikból szavalnak. A műsört Hajdu Ödön zárja be. A művészestre, melynek során bemutatkoznak a turdai zsidó közönségek a Zsidó Diáksegélyző keretei között irodalmi és művészi munkásságot kifejtő zsidó fiatalok ezuton is felhívjuk a turdai közönség figyel-mét.

Szép asszonyok hí barátja a LYSOFORM! Használjon valódi LYSOFORM-ot, hogy megszabaduljon az örökös félélemtől, a rettegett következményektől, hogy védekezessen a kellemetlen meglepetések ellen, akadályozza meg a fertőzést, a baktériumok, a nem kívánatos csirák megtelepedését. Nyugtassa meg magát rendszeres és idejében alkalmazott valódi LYSOFORM öblítésekkel. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt levegűben valódi, kimérve nem kapható.

— **Doktorraavatus.** A cluji egyetemen tanulmányai sikeres befejezése után több kisebbségi hallgatót avattak a különböző tudományok tudórává. A jogi fakultáson doktorrá avatták Schiessel Irmát, Schiessel Richard, a Fides kereskedelmi iroda igazgatójának nagyműveltségű leányát.

— **Egészség.** A népszerűségnek és közkedveltségnek örvendő „Egészség” című folyóirat novemberi számát dr. C. Stanca professzor érdekes cikke vezeti be a táplálkozásról és a konstitucionális betegségekről. Figyelemreméltó sorai a cikkeknél: „Mindennapi életünkben sokáig hiányoznak bizonyos mennyiségű nyers tápanyag. Gyümölcsöt, salátát és zöldségféléket fogyasztunk nagyobb mennyiségben főtáplálék gyanánt, lehetőleg főtlen, természetes állapotban”. Dr. Hamburg József főorvos cikksorozatát kezd a témáról, hogy mikor viseljen szemüveget a gyermek? A meghülés elleni védekezésről szóló cikkben olvassuk, hogy főleg az A-vitaminos ételek (főleg csukamájolaj és vaj) fokozzák a szervezet ellenállóképeségét a meghüléssel szemben. Dr. Weinberger Zsigmond érdekes cikket közöl a gyermek ortopéd megbetegedéseiről, míg a szerkesztő dr. Norman az ételmérgezésről ír felette, tanulságos cikket. Ebből tudjuk, hogy a rucatozás nyersen, vagy higan főve súlyos megbetegedéseket idézhet elő. Dr. Schnabel Ede a vívősportról írja orvosi megfigyeléseit, míg a közegészségügy köréből írott közlemények adatait ezuttal valósa-gos tárháza a hasznos tudnivalóknak. Az „Egészség” előfizetési ára: egy évre 110 lej. Szerkesztőség Cluj, Calea Regela Ferdinand 56. Telefon 9-72.

Nobel-díjas **Thomas Mann József Egyiptomban** 600 lap, nagy alak, fűzve 211 lej. A nagy trilógia utolsó kettős köteté. — Thomas Mann: Jakob, köteve 158 lej, József, köteve 158 lej. LEFAGE-nál Cluj. Postán utánvétell.

MARY CARLYLE Metro-Goldwyn-Mayer

Mint az őszi barack, olyan hamvas arcból

Ilyennek kell lennie a mozcisillagok arcbőrének. A szépségnél és a kifejezésteli szemeknél inkább keresik HOLLYWOODBAN a szép arcbőrt, mert csak az őszi barack hamvasságu arcból adja meg azt a tulajdonságot, amelyet mozi-nyelven „fotogeniá”-nak neveznek. Ilyen arcból a leggondosabb ápolást igényli, mert különben igen hamar elveszti ragyogását és hamvasságot. Különösen a megfelelő kozmetikai szerek megválasztása igen fontos. Hollywood csillagai a leghíresebb szak-

értők tapasztalatait fordították hasznukra és a legegyszerűbb, de az arcápolás terén a leghatásosabb módszert alkalmazzák.

A POND'S MÓDSZER

Valóban, az arcfesték és minden tisztatlanság eltávolítására az arcbőrrel a legmegfelelőbb a POND'S krém, az arc izmainak erősítésére felülmulhatatlan, a hamvas és bársnyos arcbőr állapotát tartására a leghatásosabb módszer. A Pond's puder kiemelkedik finomsága és tapadóképessége révén.

A Pond's krémeke és pudert Amerika és Európa legkiválóbb bőrgyógyászai ajánlják higiénikus és regeneráló tulajdonságuk miatt.

POND'S

Használja mind a két Pond's krémet:

a „C” KRÉMET a festék eltávolítására és éjjeli használatra

a „V” KRÉMET pedig nappalra, mielőtt

a Pond's PUDERT alkalmazza.

Products of the POND'S EXTRACT COMPANY. — New-York, London

Halálozás.

Klein Miksa tg-muresi volt albulai fakeskedő 61 éves korában elhunyt. Temetése november 11-én a város társadalmának osztatlan részvéte mellett történt meg. Halálát feleségén, fiain és hozzátartozóin kívül a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja is gyászolja, amelynek haláláig hűséges és lelkes tagja volt.

Értesítjük olvasóinkat,

hogy dr. Kövér János Bucuresti II. Str. Sfintii Voevozi No. 50 cim alatt ügyvédi irodát nyitott s vállalja a fővárosban ugy peres, mint perenkivüli ügyek elintezését.

Meghalt dr. Josef Redlich professzor.

Bécsből jelentik: A bécsi egyetem államjogi és közigazgatási tudományok tanára és volt pénzügyminiszter, dr. Josef Redlich november 11-én, hatvanhét éves korában meghalt Bécsben. Dr. Josef Redlich egyike volt a régebbi és új Ausztria kimagasló egyéniségeinek. Már egész fiatal korában tanár volt a bécsi egyetemen és technikai főiskolán. 1921-ben megjelent könyve: „Das österreichische Staats und Reichsproblem” egyike a legalapvetőbb osztrák jogi műveinek. 1928-ban feltüntetést keltő élettrajzát írta meg I. Ferenc Józsefnek. Néhány évig a bostoni Harvard egyetemen tanított. 1930-ban megválasztották a hágai nemzetközi bíróság tanács-tagjának. Redlich 1903-ban, 34 éves korában, elhagyta zsidó vallását.

Goga a cluji egyetem tanára.

Bucurestiből jelentik: Octavian Gogát november 1-i kezdettel a cluji egyetem irodalmi karának rendes tanárává nevezték kl. Goga modern esztétikát fog előadni.

Sirkövetés.

Ezuton értesítjük barátainkat és ismerőseinket, hogy néhai Bretter Mór sirkövének felavatása e hó 15-én, vasárnap d. e. fél-tizenkettőkor lesz az új neológ zsidó temetőben. öv. Bretter Mórné és családja.

U. F. E. közgyűlés.

A Timisoarai Zsidó Középsiskolák volt növendékeinek szövetsége ez idei rendes közgyűlését, ma, vasárnap déli 12 órakor az intézet épületében tartja. A közgyűlésre a szövetség tagjait, valamint az érdeklődő közönséget ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség.

Megjelent a Jogi Népkönyvtár legújabb száma.

Nélkülözhetetlen jogi-, adó-taxa és iparügyekben. Szerkesztik dr. Mandel József ügyvéd és Pantea Solomon adófőnök Oradea. Kapható minden könyvkereskedésben és trafikban.

— **Megszökött egy feyenc, hogy megnezzé ének-e még a szülei.** Bucurestiből jelentik: A Calea Victoriei ma éjjel a főposta épülete előtt Stroescu rendőrbiztos letartóztatott egy rabruhába öltözött egyént. Az illető elmondotta, hogy Jianu Tomesunak hívják, 12 évi börtönrre van ítélve gyilkosság miatt. A napokban olyan hírt kapott, hogy szülei életüket veszítették a cotroceni szerencsétlenségénél. Ezért szökött meg, mert meg akart győződni róla, vajjon élnek-e szülei. Azután azonban vissza akart térni a márgineni börtönbe.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Olaszország és Szovjet-Oroszország a benemavatkozási bizottságból való kilépésre készülnek?

Tetőfokra hágott a harc Madrid körül. Kilenc felkelő-repülőgépet lőttek le Madrid felett. Tömeges átpartolásra készülnek a felkelő-katonák? Jelemtelen pozíciókat hódítottak meg a felkelők

Nem szenved immár kétséget, hogy a felkelők súlyos vereséget szenvedtek Madrid első megrohanása alkalmával. Ennek megfelelően dühkitöréseik, rágalmak és egészen nyilvánvaló hazudozásai az eddigiekénél is nagyobb arányokat öltenek. Tegnap azt jelentették, hogy Madrid önálló köztársasággá proklamálta magát, tegnapelőtt, hogy az anarchisták felgyújtották Madridot,

ma pedig azzal a fantasztikus mesével állanak elő, hogy Largo Caballero Barcelonába menekült.

Rágalmak sorában kiemelkedik az az állítás, hogy a kormánycsapatok mérgező gázt használnak, holott a semleges Reuter ügynökség ezt kategorikusan megcáfolta. Most Quiapo de Llano tábornok azzal fenyegetőzik, hogy bosszúból elvágatja Madrid összes vízvezetékcsöveit, jóllehet tudvalevő, hogy a Madrid vízellátását biztosító vízvezeték a Sierra Guadarramában van, amelyet a kormánycsapatok birtokolnak.

Mindezek a rágalmak és „győzelmi” jelentések nyilvánvalóan hangulatkeltésre szolgálnak, amelyekkel kudarcukat akarják lepellezni és jóvátenni a felkelők.

A kormánycsapatok erőies és sikeres felépése a felkelők ellen a kormány és Madrid népének teljes harci egységét bizonyítja.

Tíz kilométeres fronton folyik a harc

A német távirati iroda talavera-i tudósítója szerint szombat délelőtt folyamán a Madrid körüli harcok tetőfokra hágtak. A harcvonal 10 kilométernyi hossza a fővárostól nyugatra és délre. A felkelők ütegei, amelyek erősítéseket kaptak az utóbbi napokban, sikerrel bombázták a város sereg hadállásait a Manzanares folyó mentén. Madridtól nyugatra az Escorial felé vezető út és vasúti töltés mellett harcok folynak.

A felkelők toledói jelentései a már jólismert „győzelmekről” számolnak be, amelyek azonban tulszámban is jelentéktelenek. Ezek szerint a Madridból Toledo felé vezető úton levő hid mellett tegnap ádáz harcokat vívtak. Tella ezredet megsebesítette egy spranellszilánk, de miután bekötötték, folytatva csapatainak irányítását és „visszaverte” a kormányerők tankokkal keresztülvitt támadását. Este 7 órakor Tella ezredes csapatai megrohamozták a Toledo-hid melletti hadállásokat, ami lehetővé teszi a városnak tüzéségi tűz alá vételét. Délután két órakor minden célpontot elértek a felkelő-csapatok, akiknek előnyomulását hiába próbálták feltartóztatni gépfegyvertűzzel a környékbeli házak ablakaiban és tetőin elhelyezkedett kormányerők. A „kislégió” elnevezésű gyalogos hadoszlop, amely a balszárnyon működik, tért nyert és már délelőtt 10 órakor elérte a számarra kijelölt pontokat. A középén a rendes hadsereg katonáiból alakult csapatok rohammal elfoglalták két kormányfedezéket és leszálltak a folyóhoz. Elénk ellenállásra találtak itt: 7 tank vonult fel ellenük a Manzanaresen átvezető hidon, hogy támadásukat feltartóztassa, de a tüzéség visszavonulásra kényszerítette a tankosztagot. Egyik tankból kidobott bomba megsebesítette Tella ezredet. A jobbszárnyon a légionáriusok, akiket Manzanera kapitány irányít, elérték az Antonio Lopez utcát, miután több kormánycsapatok által megszállt fedezéket kiürítettek. A harc folyamán Manzanera kapitány könnyebben megsebesült. Az idegenlégió katonáinak támadását a jobboldalon egy önkéntesekből álló szakasz támogatta, Carranza sevillai polgármester irányításával. 11 órakor 30 repülőgépet harcolt a főváros felett.

Husz perc alatt 3 gép zuhant le anélkül, hogy meg lehetett volna állapítani, melyik féhez tartoztak. Egyik gép tücsövként zuhant le, a másik két gép pilótái ejtőernyővel megmenekültek. Délután 15 órakor a harc megszűnt és csupán elváltva lehetett gépfegyverkattogást hallani. A város határában égő házakat látni. Valószínűleg a Las Delicias állomása, a dohánygyár és az állatorvosi főiskola épületei égnek.

éppen ez az, ami a felkelőket elkészeríti és dühkitörésekre kényszeríti.

A harc áll, sőt tetőfokra áll Madrid birtokáért. Hogy a döntő küzdelem mikor ér véget, melyik fél végleges győzelmével, nem tudhatjuk. E pillanatban csak az bizonyos, hogy a felkelők nem értek célt első rohamukkal s a — jelek szerint — a felkelők nem fognak egykönnyen Madrid birtokába jutni.

A rettenetes spanyol polgárháború újabb eseményeiről alábbi újabb tudósításaink számolnak be:

Hatszáz zendülő-katona pártolt át a kormánycsapatokhoz

Madrid védelmi tanácsa ma a következő közleményt adta ki:

„Ma délelőtt a légiharcok során a felkelők 9 repülőgépet veszítettek. Három kormánygép is lezuhant.

Egyidejűleg Párizsból jelenti a Havas, hogy a valenciai rádió tegnap este közölte, hogy Sierra Alcubierreban 600 zendülő-katona parancsnokaival és teljes fegyverzetben átvonultak a kormánypártiakhoz, kijelentve, hogy nem akarnak többé ágyútöltelékül szolgálni. A dezertőrök közöttük, hogy a nemzetiek táborában maradtak is át kívánnak pártolni a kormányhoz.

lomás, a dohánygyár és az állatorvosi főiskola épületei égnek.

A német távirati irodának a felkelők javára hangolt tudósítója, aki a madridi fronton tartózkodik, azt jelenti, hogy a felkelők repülői tegnap este igen magasan átrepültek a kormány hadállásai felett és bombákat dobtak le a segóviai hídra, valamint a Montanahaszármányára. Pénteken este a helyzet kissé megváltozott a madridi fronton. A nemzeti csapatoknak sikerült helyzetükön valamit javítani. Több harcvonalon könnyen feltartóztatták a kormány támadásait. A „vörös” tüzéség igen tevékeny volt a tegnapi nap folyamán. Uglátszik, hogy Madridban súlyos ellenléteket mértek fel a kommunisták és anarchisták között — mondja az újságíró. Largo Caballero különböző rádióbeszései rossz benyomást tettek a milícia tagjaira. Ezért Caballero már a saját környezetétől is fél és Valenciából Barcelonába utazott — teszi hozzá a magyarázatú náci-ügynök.

A tenerriffai rádió jelentése szerint a madridi fronton tegnap összesen 13 kormányrepülő lőttek le. (?) A felkelők folytatják előnyomulásukat a guadalajerei fronton, a többi harcvonalon azonban nem törtétek jelentősebb változások. A tenerriffi rádió megerősíti a hírt, hogy a Spanyol Bank tanácsa összeült Burgozban, kimondotta a bankjegyek felülbélyegzését és hogy nem ismeri el július 19. a forradalom kitörése óta forgalomba helyezett bankjegyek érvényességét és hogy megtiltja az arany és ezüst kivittet.

Llano tábornok „cáfol”

Lisszaboni jelentés szerint Quiapo de Llano tábornok a sevillai rádióban kijelentette, hogy a „vörös” hadsereg utolsó erőfeszítéseinek tart és minden fronton támad. Rohamaik azonban sehol sem jártak sikerrel. A kormányerők azt állítják, hogy pénteken lelőttek hat felkelő repülőgépet. Ez éppen fordítva történt. Orosz gyártmányú gépeket lőttek ki le. „Emberi módon” akartuk bevinni a fővárost, de most kénytelenek vagyunk megmászani módszereinket, mivel a vörösmilícia lemezárolja a tuszokat. Mi kímélni akarjuk katonáinkat, ezért el fogjuk vágni a főváros vízellátását azigáló összes csöveket. (Amik nincsenek a felkelők kezében!)

Olaszország vissza akar vonulni a semlegességi bizottságból?

A Havas római jelentése szerint a benemavatkozási bizottságban történeteket annak jeléről tekintik, hogy Olaszországnak szán-

dékában állana visszavonulni a bizottságból. Mértékadó körök szerint megvárják az olasz védekre adandó szovjetválaszt, sőt talán az orosz delegáció visszalépését is, ami visszadná az olasz kormányt akciószabadságát.

A kormány és a felkelők rádió-jelentései

Madrid, november 14. A kormány rádiója délután félhat órakor a következő jelentést adta ki: z

Egy előkelő bucuresti ügyvéd borzalmas autókatasztrófiája

BUCURESTI, november 14. Ma reggel nyolc órakor Catuneanu bucuresti ügyvédet, aki autóján Ploestibe tartott, súlyos autószerencsétlenség érte. Pucheni közegben egy parasztfiúcska került az autó elé. A sofőr kiakartja kerülni a gyereket, fordított egyet a kormánykeréken, mire a 80 kilométeres sebességgel haladó autó nekirohant egy útszéli fának. Az összeütközés olyan hatalmas volt, hogy Catuneanu ügyvéd feje a sző szoros értelmében szét-

St. Zweig:
Maria Antoinette
két kötet. Prop. kiadás. 570 lap, füzve 99 le.
LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel.

A felkelők a nap folyamán órákon keresztül bombázták az északi pályaudvart, amelynek épülete megrongálódott. A tüzéség tevékenysége mindkét részről folyik.

A sevillai rádió-állomás a következőket jelenti:

A madridi fronton a nemzetközi marxista hadoszlop támadást indított, amelyet azonban visszavertek. Az ellenség hátrésház hátrésház szorított. A nemzeti csapatok száma Madridnál 40 ezer főre rug.

Barcelóna, november 14. A Reuter jelenti, hogy Llano tábornok a barcelonai divízió parancsnoka Madridba utazott, hogy átvegye az északi csapatok parancsnokságát.

roncsolódott.

A sofőr csak könnyebben sérült meg. Catuneanu ügyvéd, aki negyvenhárom éves korában halt meg ilyen tragikus halállal, Catuneanu admirálisnak a fia volt. Apja a híres cireai katasztrófánál vesztette életét. Catuneanu pályája kezdetén Tache Ionescu tükára volt. Halála óriási megröszbenést váltott ki a főváros előkelő köreiből.

Az egész város erről beszél!

Strogoff Mihály

Verne Gyula híres regénye.

Ermolieff francia produkció.

Román és magyar feliratokkal

Iskolásoknak engedélyezve.

Ma, vasárnap utoljára a ROYAL slágermozgóban.

Következő műsor: EGY SZEGÉNY IFJÚ TÖRTÉNETE. Octave Feuillet gyönyörű regénye után. Főszerepekben: Pierre Fresnay (a Königsmarkból) és Marie Bell. A legszebb francia film.

Román és magyar feliratokkal.

Eladták az Adeverul és a Dimineata

Mint az Adeverul közli „konstruktív román erők” tulajdonába ment át a lap

Bucuresti, november 14. (Az Uj Kelet tud.) Amikor az Adeverul-Dimineata lapkonzern és az Univerul között tetőpontján állt az a sajnálatos harc, mely ucsai tüntetésekre és a legjobb nevű publicisták elleni támadásokra vezetett, már felmerült az a hír, hogy bizonyos liberális tökéjú körök az új helyzetben a lapvállalat átvételére indítottak meg tárgyalásokat. A hírek azóta is tartották magukat és itt-ott meg is jelentek olyan tartalmú közlemények, hogy az évtizedes multia visszatérítő lapok, melyek a világháború utáni Romániának legnehezebb időszakában állottak a demokrácia és a jogegyenlőségi védelmének frontján, új kezükbe mentek át.

A híreket most megerősíti az Adeverulban szombat délután megjelent cikk, mely híri adja a lap új tulajdonába való átvételét. A lap a következőket írja:

„Azokkal a hírekkel szemben, amelyek az Adeverul és Dimineata vezetéseben törtétt változásról régen kerültek már forgalomba és melyek hitelt találtak a sajtóban is, a következőket tartjuk szükségesnek leszögezni. Igaz, hogy a két lap más tulajdonba ment át. Néhány napon belül olyan adatok kerülnek majd nyilvánosságra, melyekből ki fog derülni, hogy a lapvállalat konstruktív román erők birtokában van. Ezeket az erőket az a meggyőződés vezeti, hogy bármilyen színezetű szélsőséges igaztásokkal szemben inkább, mint valaha, van szükség most arra,

hogy lapjaink az egyensúlyi helyzetet tartsák fenn a demokrácia, a szabadság és türelm eszméjének védelmében, a fennálló alkotmányos monarchikus rendszer keretei között.”

Az Adeverul bejelentése politikai körökben nagy feltűnést keltett. Különösen a „konstruktív román erők”-re való utalás jelzi kétségen kívül azt, hogy a lapvállalatok eddigi zsidó vagy zsidó származású tulajdonosai kivonultak a lapvállalat kötelékéből. A Capitala című lap ugy értesül, hogy a két lapot bizottság fogja irányítani, melynek élén Teodorescu-Braniste, a lapvállalat igazgatója és Ion Botez lasii író, egyetemi tanár lesznek. A lap úgy tudja, hogy az Adeverulban jelzett változásokról a két lap egy időben fog beszámolni a közönségnek és egyben fel is fogja vázolni a lap új eszmei irányvonalát.

Ma nyílik meg az őszi parlamenti ülészak

BUCURESTI, november 14. Ma, vasárnap nyílik meg az őszi parlamenti szesszió. A király a szokásos pompával fog bevonulni a kamarába, ahol az összegyűlékezett képviselők és szenátorok előtt fel fogja olvasni a trónbeszédet. A trónbeszéd beavatójak szerint hangsúlyozni fogja az alkotmányos faktornak a kormányval szembeni bizalmát.

Taxa postala
plátite in num
No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. E Havonta 110, negyed övre 600, egészévre földre: Havonta 2, félévre 12, egészévre detések díjszabás sz KELET” az erdélyi dóság egyetlen polit Clitkeink utánnomá rás megjelölésével

A nagylethű

A spanyol felkelők, hallatlan nagyságot.

A Havas tudósítója nem áll szándékában Madridot, amíg anna magát.

Ez a kijelentés való. Ez a cselekedetek azo masztják alá ezt a na

Tegnap a felkelők bánták Madridot és mint patentirotott b dítőkhoz illik — kizá szonyokat és öreg em besitettek meg.

Franco, a „hős” tá mentő, a gyakorlatba Madrid és az egész or ről behízonysodott, h uralmát.

A valóság tükrében nagylelkűsége máskép vaiban.

Torzan, véresen és tőan rajzolódnak ki nek a konturjai.

Madrid népe tudja egészen a Franco tal az, hogy meddig és a spanyol fővárost.

A sajtótörvény

A sajtótörvényterv fekszik. A kormány szervezetekhez és a javaslatot, azzal az napokban az összes h hívja és véleményüket

Pont most juttatta ságügyminisztérium a és nem hamarabb. Pe az a gyau, hogy a vény lesz már és az nem nyilváníthaták érdeklő szakmai és a sajtókérdésekről.

Elolett volt ideje a parlamenti szünet ho teken keresztül hango vénytervezettől, de a rium hüvösen a hallg zott és azt állította, vezet.

Nos, hát van tér pontosan ugyanaz, m ezelőtt a nagy sajt ugyanazok az irányv azok a sérelmek talá ságra hozott reform elötiben.

Miért küldik tehát keltéknek?

Es ha már ilyen küldik el az összes é

Nem küldték el sajtószervezeteknek. szírvetett tudatos erőfeszítések és tárg ták, mondhatnánk tő vényes szervezetek k újságírók tömegeit

Emellett a kormány nem tesz különbség között. A sajtótörvé dig szándékosan kih irószervezetet, ugya zetben felsorolja a moldvai, stb. összes Vajjon valhatja-e nem tesz különbség között?

De nemesak erről hogy a kisebbségi u többmillió ember nyét képviseli és a törvényes keretek ké egyben ugyanenne ország életéből való lenhetti.

Az utolsó szó az el. A végső, a tizen ségi újságírószervez fog mozgatni, hogy ségi újságíras létér vosoják.